

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — no-
dolska izdaja ce-
loletna 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Gamelin-Rydz Smigly Francosko-poljsko sodelovanje

Olimpijske igre v Berlinu in državljanska vojni-
na v Španiji so popolnoma zasenčili dogodek, ki bi
ga bili v drugih okoliščinah obravnavali vsi sve-
tovni listi z veliko vnetjem, ker po svoji naravi spada
med pomembnejše mejnike v zunanji politiki Evro-
pe. Mislimo namreč na obisk šefa francoskega
generalnega štaba generala Gamelina pri vrhovnem
inspektorju poljske vojske generalu Rydz-Smiglyju
v Varšavi. Odkar je bil slednji proglašen za polno-
močnega naslednika maršala Pilsudskega in je s
tem postal za predsednikom poljske republike prva
odločujoča osebnost v vseh vprašanih državnega
vodstva in njene uprave, lahko rečemo, da vrhovni
poveljnik francoske oborožene sile ni šel na obisk
k svojemu stanovskemu tovarišu, marveč k držav-
nemu voditelju zaveznike države. Obisk torej da-
leč presega vojaški okvir, je predvsem političnega
znacaja in se kot takšen ostro začenja na sedanjem
zunanjepolitičnem obzorju.

Prijateljstvo med Francijo in Poljsko je staro.
Obstajalo je brez in mimo vseh pisanih pogodb
tako v slavni dneh, ki sta jih obe državi v prošlosti
preživljali, kakor tudi v dobah težkih preizkušenj,
ki so na nje navale, a ju niso strle. Je to redek
primer prijateljstva, ki ni ostalo omejeno zgolj na
državne pisarne in arhive, marveč se je usidralo v
ljudstvu samem, tako, da je moglo nemoteno naprej
živeti, četudi se je pripetilo, da so se morda kedaj
vlade druga drugo odtujile. Zelo redek primer, pra-
vimo, da bi si bilo dvoje narodov drug drugemu
tako k srcu priraslo, akoravno ležijo med njima
velike zemljepisne razdalje in ju ločijo krvne in
jezikovne raznolikosti.

Po zaključku svetovne vojne je to tudi takoj
prišlo do izraza. Obnovljena Poljska, ki so jo prišli
tudi Francozi braniti proti boljševikom l. 1921, se
je na svojo zapadno prijateljico trdno naslonila, ko
je z njo sklenila politično in vojaško zvezno po-
godbo. Postala je, kot se je takrat izrazil zunanji
minister Zaleski, nekak »podaljšek Francije na
vzhodu«. Seveda si je Poljska, ki je iz stoletne
otrpnosti vstala k novemu življenju, veselela tako
po državnem ozemlju kakor po številu prebival-
stva, to prijateljstvo zamislila obojestransko, tako
da bi tudi Francija bila »podaljšek Poljske na za-
padu«. Temu pa žal ni bilo tako. Nastale so ne-
všečnosti bolj zaradi nerodnosti posameznih fran-
coskih politikov kot pa iz političnih nujnosti. V
Parizu so si sodelovanje s Poljsko zamislili neko-
liko preveč pokroviteljsko, kar je poljskim državi-
kom naposled začelo iti na živce. Tudi zapadni ka-
pital je bil nekoliko preveč vsiljiv in obsežen, da bi
ga bil poljski ponos mogel mirno prenašati. Končno
je zavladal v Varšavi vtisek, da hočejo veselele Poljs-
ko imeti nekako za agenta njihovih interesov na
evropskem vzhodu. Tako je Poljska zamerila, da je
niso sprejeli med velesile, da je v Zenevi morala
s svojimi 33 milijoni sedeti med srednjimi in ma-
limi državami, da se nobena velesila z njo ni posve-
tovala niti o splošno evropskih vprašanjih, niti o
tistih na vzhodu, kjer je bila Poljska življenjsko
interesirana. Sklepani so mirno med seboj in po-
stavljali Poljsko pred gotova dejstva. Ko so se
bavili celo z načrtom evropskega direktorija 4 ve-
velesil, se je Poljski razlil žolč. Zapostavljanja in
izkoriščevanja mora biti konec, je dejala, to je
osnovni predpogoj za koristno sodelovanje Poljs-
ke v družini evropskih narodov. Poljska hoče
imeti svojo lastno politiko, ki bo vodila račune
edino o poljskih državah koristih in ne bo podru-
žnica kakšne tuje politike, ali orodje v rokah tujih
interesov. Ker takratni francoski državniiki tega
notranjega razpoloženja Poljske, tako vlade, kakor
ljudstva, niso razumeli oziroma se še niso mogli
privaditi novemu političnemu pojmu poljske vele-
sile, se je poljska vlada, v kateri je prevzel Pilsud-
skijev intimni sodelavec Beck zunanje ministrstvo,
osamosvojila. Toda izbrala je način, da je izgle-
dalo, kot da hoče s Francijo prelomiti, zatajiti svo
v zgodovini zasidrano prijateljstvo in z zamero v
srcu oditi v nasprotni tabor. Okoliščine, ki so pre-
okret v njeni zunanji politiki spremenile, so po
domnevo še potrjevale. Dne 25. februarja 1934 je
podpisala 10 letni nenapadalni pakt z Nemčijo, ki
mu je sledil takoj žolčni izbruh raznih nevesnošti
s Češkoslovaško in cela vrsta več ali manj vidnih
diplomatičnih nagajanj na raznih mednarodnih
zasedanjih, kjer poljski in francoski delegat tako
rekoč nikoli nista stala v istem taboru.

Nerazpoloženje je zdrazilo še bolj tudi ne-
razumljivo stališče, ki ga je zastopal del fran-
coskega tiska, ki je po nepotrebnem brskal po poljski
notranji politiki z očitno željo, da bi tam odk-
ril vzroke za novo, Nemcem prijazno politiko
varšavske vlade. Skrajno kratkovidno pa je bilo
postopanje nekaterih francoskih državnikov, ki so
začeli za hrbtom Poljske — ne da bi se bili prej
z njo kot velesilo, ki ima na evropskem vzhodu
vendar prvo besedo, posvetovali — mešetariti z
boljševiško Rusijo, potisnili v to zvezo tudi južno
sosedo Poljske, namreč Češkoslovaško ter hoteli
ujeti še Romunijo, ki je zaveznica Poljske že od
marca 1926 leta. V Varšavi so takšno politiko oce-
nili kot izizvalno, češ, da ima namen Poljsko od
vseh strani obkoliti in jo s silo zopet spraviti na-
zaj v stari pred Beckov zunanjepolitični tir. Hrbte-
nica v Varšavi je postala še bolj trda in je že res
izgledalo, da bo politična zveza s Francijo šla v
franje, Poljska pa da se bo končno veljavno vpisala
v srednjeevropski blok, ki ga tvorijo Italija, Nem-
čija, Avstrija, Madjarska, akoravno ji do tega ni-
koli ni bilo, kajti zunanjepolitični preokret Poljs-
ke v oči maršala Pilsudskega in polkovnika Be-
cka ni pomenil, da je Poljska »šla iz francoskega
tabora v nemškega«, marveč da je nehala biti obe-
sek na zunanji politiki katerekoli velesile in da ho-
če odslej samostojno po vidikih svojih nacionalnih
nujnosti sama urejevati odnose do svojih sosedov
kakor tudi do vseh evropskih držav.

Koliko se je Poljska »udinjila Nemčiji«, kakor
so se nepremišljeno izražali nekateri francoski listi,
je pokazal njen nastop v vprašanju Odanske, kaže
vsak dan njena izredno velika skrb, da si ustvari
udarno obrambno moč na vseh svojih mejah, vklju-
čivši nemško mejo, kaže nadalje njeno neizprosno
stališče glede poljskih narodnih manjšin v Nemčiji
in bo končno pokazal tudi sedanji obisk šefa fran-
coskega generalnega štaba v Varšavi, kamor bo
general Gamelin prišel skozi Berlin. Sestanek ge-
nerala Gamelina z generalom Rydz Smiglyem so
morda olajšale nekatere nepredvidene okoliščine,
kot na primer izredno francoskoljubno stališče

Prokletstvo Moskve

V 3 tednih: 50.000 mrličev

400 cekva in samostanov podrlih
12.320 duhovnikov in redovnikov po nedolžnem ubitih
Tisočletni spomeniki kulture razdejani

Lizbona, 12. avgusta. b. Iz Madrida poročajo,
da je bilo v treh tednih državljanske vojne od po-
besnelih komunističnih in anarhističnih tolp raz-
dejanih vsega skupaj nad 400 cerkva, 1.320 duhov-
nikov, redovnikov in redovnic pa postreljenih ali
drugače na najbolj grozovite načine ubitih. Po na-
vedbah vlade same je moralo do sedaj po vseh
španskih frontah pasti nad 50.000 smrtnih žrtev.
Najbolj je besnel krvoločni boj v Barceloni, Sara-
gossi in Malagi, kjer so komunisti najbolj strašno
divjali ter neusmiljeno poklali vse, kar jim je pri-
šlo pod roke ali na strel. Tudi boji okrog Sarago-
sse so divji. Samo zadnje dni je v bojih padlo naj-

manj 3.000 ljudi. Dogajalo se je, da so bile najprej
cerkve porušene, na razvalinah napravljena gr-
mada, v katero so divjaki pometali duhovnike in
vse, ki jih smatrajo za nasprotnike režima. Tudi
takih primerov je dosti, da so komunistične zve-
rine zaprle redovnice v samostane, poslopje za-
stražile, da nobena ni mogla pobegniti, nakar so
samostan zažgali in so tako redovnice v plamenih
s strašnimi mukami umirale. Najbolj divja domi-
sljiva si ne more predstavljati grozot, ki so se v dr-
žavljski vojni pod vodstvom boljševiških agen-
tov iz Rusije dogajale.

Beg iz Španije

„Vojna bo dolga in čedalje bolj krvava“

London, 12. avgusta b. Opomin ameriške in
angleške vlade ameriškim in angleškim državljanom
v Španiji, da po možnosti takoj odstopijo proti
morski obali, kjer jih bodo sprejele ameriške in
angleške vojne ladje, se smatra za dokaz, da bo
vojna v Španiji trajala dolgo časa. Ameriške obla-
sti so dobile poročila, da državljanska vojna še
dolgo ne bo končana in čim dalj bo trajala, tem
bolj bo krvava. Nobena stranka ne bo več pazila
na tuje državljane, o katerih smatrajo, da imajo v
Španiji gotovo kakšne interese za eno ali drugo
stranko, če že tako dolgo ostajajo v Španiji. Naj
zmaga ena ali druga stran, v vsakem slučaju bi se
inozemcem vsekakor godilo slabo. Posebno se boje,
da bi komunisti če bi prišlo do zloma madridske
vlade, provzročili strašno prelivanje krvi, da se že
v naprej maščujejo za kazni, ki jih čakajo, ako
pridejo uporniki do oblasti.

Položaj je postal v Tangerju in v mednarodni
conii popolnoma normalen, ko je mednarodna po-
licija prepovedala vstop španskim vladnim vojni-
m ladjam. Mednarodna komisija je smatrala za po-
trebno, zapreti to luko, da Tanger ne bi bil za-
pleten v španske dogodke, kar bi se zgodilo, da bi
se španskim ladjam še nadalje dovolil prihod. V
prostanosti se sedaj nahaja en francoski, italijanski,
angleški in portugalski rušilec, ki imajo nalogo,
nadzirati prevoz beguncev iz Španije. Tako je
včeraj in danes dospelo veliko številno inozemcev,
posebno Italijanov, ki pravijo, da tam ni mogoče
več vzdržati radi anarhijske hišnih preiskav in vsako-
vrstnih nasilij in pokoljev.

Poročila upornikov:

Sevilla, 12. avgusta. AA. (Havas) Čete gene-
rala Queipa de Llano so te dni osredotočile vse
svoje napore na pokrajino Badajoz, da bi na ta
način presekali zvezo Madrida s portugalsko mejo.
Vse druge akcije so zaenkrat stopile v ozadje. V
nekaterih krogih mislijo, da gre generalu de Llano
za to, da si za primer uporniškega neuspeha za-
varno zvezo s Portugalsko.

Leuter poroča o uničenju kolone, ki so jo po-
slali iz Madrida v pomoč milicnikom pri Badajozu,
te-le podrobnosti:

Kolono je pričakoval oddelek vojske polkov-
nika Castejona. Sestavljen je bil iz enot tujske
legije in domačih čet. Po kratki borbi so uporniki
obkolili vladno kolono. Polkovnika, ki ji je pove-

ljeval, so ujeli, ostale pa so pobili in razpršili.
Samo en del vladnih čet se je rešil. Na bojišču so
vladne čete pustile 250 mrtvih, veliko število bli-
diranih avtomobilov, orožja in municije. Če se ta
poročila obistinito, tedaj je treba računati z naj-
krajšim padcem Badajosa v uporniške roke.

Zaradi zmage uporniških čet pri Tolozu je San
Sebastian popolnoma izpremenil svoje lice. Prebi-
valstvo se je začelo seliti. Vladna milica, ki je
doslej križarila po ulicah, se je neznano kam
umaknila. (Havas)

Po poročilu iz Burgosa je 19 uporniških letal
bombardiralo vladne postojanke pri Somosierru.
Vladne čete so imele ogromne izgube. Dve vladni
letali sta bili sestreljeni. Kolona generala Pona je
zavzela San Rafael. Komunisti so v zavzetih krajih
strašno divjali. Semkaj sta tudi prišli dve letali,
ki sta se doslej borili na vladni strani. Stavili sta
se uporniki vladi na razpolago. (Havas)

Po vesteh iz uporniškega štaba v Burgosu so
njihove čete včeraj zavzele Guadalajar, 55 km od
Madrida. Uporniška letala so z veliko silo bom-
bardirala položaje vladnih čet na Sieri Guadarami.
Med tem bombardiranjem se je pojavilo nekoliko
vladnih letal, katerih se se ustaška letala takoj
lotila in dva zbila na tla.

Vladna poročila:

Madrid, 12. avgusta b. 26. dan državljanske
vojne v Španiji beleži več kot nenavadno proti-
slovne vesti, ki se bodo v kratkem same po sebi
razjasnile, da se bo moglo videti, na kateri strani
se trdi resnico.

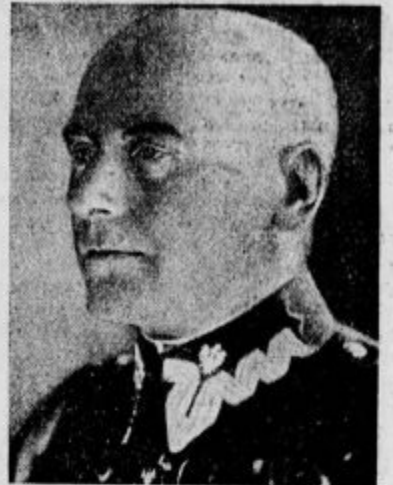
Službena izjava madridskega vojnega ministr-
stva odkrito zanika resničnost vesti iz uporniškega
tabora, da bi bile njihove čete dosegle velike zmage
na severu. Nasprotno se trdi v Madridu, da mestu
ne preti nobena posebna nevarnost s severne
fronte iz Siere Guadarama, kjer so še v teku kr-
vave bitke. Po vseh znakih postaja jasno, da so
vladne čete pravočasno preprečile namene gene-
rala Franca in na mnogih krajih desorganizirale
uporniške čete, ki so korakale proti Madridu z
juga. Vladne zračne sile nad mestom Granado so
bile zelo velike. Po vesteh z aragonske fronte se
doznava, da so vladne čete pri Saragossi zavzele
tri majhne vasi nedaleč od Saragose. Kar se tiče
fronte na Guadarami, se bijejo hude bitke. Po naj-

Gamelin v Varšavi

General Gamelin

Varšava, 12. avg. b. Točno ob 12.18 je dospel
v Varšavo šef francoskega generalnega štaba ge-
neral Gamelin. Na železniški postaji so ga spre-
jeli poljski maršal Rydz Smigly, francoski poslanik
in mnogo drugih osebnosti poljskega javnega živ-
ljenja. Na kolodvoru so ga srčno pozdravili in ob-
jemali po starem francoskem običaju. Zbralo se je
mnogo ljudi, ki so navdušeno vzklikali: »Živela
Francija! Živela francoska vojska! In jim je ge-
neral Gamelin hvaležno odzdravil.

General Rydz-Smigly

novjših vesteh se trdi, da bo današnji potek borbe
na Guadarami prišel v odločilno fazo za eno ali
drugo stran. Vesti o dogodkih postajajo vedno red-
kejši. Doznalo se je samo to, da je vrhovni po-
veljnik vladnih čet na severni fronti vso noč sam
vodil borbo. Vladna poročila govorijo, da Madridu
ne preti nobena nevarnost več z guadaramske
fronte in da bodo sedaj vladne čete imele možnost,
zagrabiti čete generala Franca.

Henday, 12. avg. AA. Uporniki, ki so včeraj
napadli Darlaz, so bili odbiti s hudimi izgubami.
Vladno letalstvo močno bombardira uporniške
postojanke med Arelco in Fikontem. V Renteriji
vlada začasen mir. V krogih ljudske fronte prič-
kujejo, kakor kaže, da bodo uporniki izvedli danes
energično akcijo proti San Sebastianu. Mesto je
zadnja dva dneva brez vode. Davi so slišali v
Henday streljanje iz pušk in grmenje topov veli-
kega kalibra.

Madrid, 12. avg. AA. (Havas) El Sol objavlja
izjavo levičarskega poslanca iz Ovieda, da so de-
lavski oddelki zavzeli Lugonez pri Oviedu.

Zob za zob!

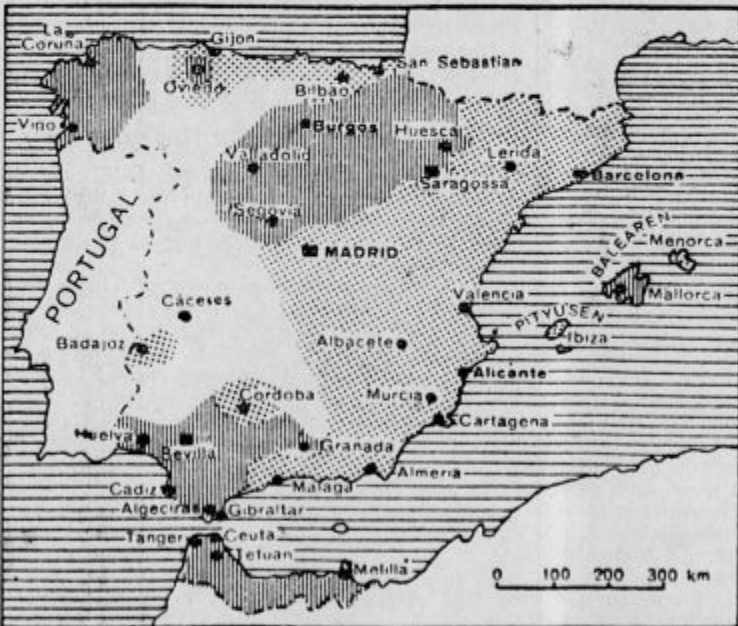
Barcelona, 12. avgusta. AA. Danes so izvršili
smrtno obsodbo nad generaloma Godeodom in Bu-
rielom. Ustrelili so jih davi v trdnjavi Mont-Juico.

Lizbona, 12. avgusta. AA. Radijski klub po-
roča: Pokrajinska junta v Burgosu je izjavila, da
bo odredila, naj ustrele vse aktivne oficije z vlad-
ne strani, ki so jih ujeli uporniki, če ne odlože
smrtne kazni nad generaloma Godeodom in Buri-
lom.

Tečaj za srednješolske učitelje

Ljubljana, 12. avgusta.

Na konkretno vprašanje, kdo se lahko udeleži
socialnega in pedagoškega tečaja (od 17. do 20.
avgusta t. l.), sporoča banska uprava, da je tečaj
namenjen vsem brez izjeme, ki imajo kvalifika-
cijo za službo na srednjih šolah. Za diplomirane
filozofe n. pr., ki čakajo na službo, je udeležba na
takem tečaju posebno priporočljiva. Samo priredi-
tev v sredo (19. avgusta) popoldne je rezervirana
za člane Jugoslovanskega profsorskega društva.

Zemljevid najnovejših španskih bojišč

Pikčasto polje pred-
stavlja kraje, ki so v rokah
vlade. — Navpično čr-
tana polja so ozemlja, ki
so v rokah upornikov. —
Belo polje predstavlja
kraje, kjer divja državljans-
ka vojna z menjajočim se
uspehom. V glavnem pa so
že pod oblastjo upornikov.

»Združene ljudske stranke« (kmetijske stranke) na
Poljskem, s katero bi general Rydz Smigly rad se-
stavil bodočo poljsko vlado. Tudi v Franciji sami
so modri ljudje v zunanji politiki prodrli s svojim
mnenjem, da Poljsko ne smejo smatrati za mlado-
letno, ki potrebuje pokroviteljstvo, ampak za od-
raslega zaveznika, katerega pomoč je dragocena, in
da je potemtakem čas, da se preneha z nepotrebnim
zbadanjem, ki bi utegnilo vplivati tudi na sedaj še
prijeteljsko razpoloženje ljudstva. Boljše je, da si
oba prijatelja pogledata v oči, si drug drugemu pri-
znata enakovredno moč in veljavo ter gresta skru-
paj, kjer državni interesi obeh skupno sodelovanje

dovoljujejo ali priporočajo.

Sestanek generalov v Varšavi torej ni noben
bučen povratek Poljske nazaj na stari tir franco-
skega prijateljstva. Tudi ni noben odmik od Nem-
čije. Ravno tako ni noben pristanek na francosko
boljševiško politiko. Ni nobena zmaga Francije
nad Poljsko ali Poljske nad Francijo. Varšavski
sestaneček je samo pаметen zaključek večletnih ne-
sporazumov med dvema državama ki nikoli nista
nehali biti prijatelji in ki hočeta v bodoče, vsaka
zastopajoč interes svojega lastnega naroda, svoje
prijateljstvo postaviti v službo pomiritev med na-
rogi za obrambo kulture, ki je obe vzgojila.

Kralj Edvard na Rabu

V trgovini je pomerjal srajce in kupoval narodne noše

Rab, 12. avg. Kraljevska jahta »Nahleens« je sredi ob 16.15 prispela v bližino Barbata in se tamkaj vsidrala. Kmalu nato je pristal v Rabu ob obali motorni čoln, iz katerega je izstopil Nj. Vel. angleški kralj Edvard v spremstvu treh dam in treh gospodov. Vsi so bili oblečeni v lahka, navadna poletna oblačila. Čeprav je prispel visoki gost čisto nepričakovano, se je takoj zbralo v pristanišču prebivalstvo Raba in velika množica tujcev, ki so ga navdušeno pozdravili. Vse mestice se je takoj okrasilo z državnimi zastavami. Spontane ovacije in nenavaden topel sprejem sta angleškega kralja presenetila in ga razveselila. Sreskemu načelniku in svoji okolici je opetovano izrazil svoje zadovoljstvo s tako prisrčnim sprejemom. Obenem je angleški kralj prosil sreskega načelnika, naj bi se prebivalstvo razšlo in se vrnilo k svojim opravkom, kar se je takoj zgodilo.

Med neprestanim vzklikanjem je kralj Edvard zapustil obalo in se s svojim spremstvom napotil v prvo glavno ulico Raba, nato pa je odšel na sprehajališče, kjer je ostal nekaj časa in užival prirodne lepote naše obale in občudoval divne razglede.

Odtod se je vrnil v glavno ulico in stopil v neko trgovino, kjer je slekel srajce in poizkusil majico, nato pa poskusil drugo, ker se mu je dopadla, jo je kupil. Simpatični visoki potnik se je nato pojavil na ulici z majico čez roko in stopil tudi v druge trgovine. V neki trgovini je zahteval, naj mu pokažejo naše narodne noše. Ne da bi čakal, da mu jih vse pokažejo, je zagledal ljutke v narodni noši in takoj kupil tri ter jih poklonil damam.

Čez nekaj časa se je Nj. Vel. kralj Edvard vrnil na obalo, kjer se je zahvalil sreskemu načelniku za pozornost in ga prosil, naj se zahvali prebivalstvu v njegovem imenu za izraze simpatij in pozdrave. Okrog 18 se je motorni čoln z angleškim kraljem in njegovim spremstvom oddaljil od obale in odplul k jahti, ki je nocoj ostala v modrih vodah Raba, ni pa znano, kam bo krenila danes in katere kraje bo iznenadila in razveselila s svojim visokim gostom.

Ko se je sredi angleškega kralja Edvarda VIII. vrnil z Raba, in vkrcal na svojo jahto, je prispelo na Rab z jahte in torpedovca, ki spremljajo kraljevo jahto, kakih 80 mornarjev, ki so ostali v mestu

eno uro. Kupili so si sadje in manjše stvari, nakar so se vrnili na ladje.

Na jahti »Nahleens« so priredili sredi intimno zabavo. Z obale so opazili, da so bila okna na jahti razsvetljena čez polnoč. Slišati je bilo tudi radijsko godbo.

Kraljevska jahta je ostala v rabskih vodah do 6 jutraj, nato pa je odplula. Okrog 8 so jo opazili pri Karlobagu. Plula je proti Obrovu.

Split, 12. avgusta.

Davi ob 6 je angleški kralj zapustil Rab, kjer je ostal čez noč. Ob 8.40 se je jahta »Nahleens« nahajala v morskem kanalu med Karlobagom in Pagom. Ob 10 je parnik šel mimo Novega grada proti Ogrovcu. Okoli 12 je jahta dospela pred Vinjerac, potem pa je krenila proti jugovzhodu.

Davi ob 6 je kraljeva jahta od Raba krenila, kakor se trdi, proti Brindiziju v Italiji. To mnenje podpira dejstvo, da se v spremstvu kraljeve jahte nahaja samo en angleški rušilec, dočim je drugi rušilec baje že pred dohodom jahte na Rab odplul proti Brindiziju.

Kakor se dozna, je angleški kralj v Rabu še drugič prišel na kopno in se sprehajal po glavni ulici, kjer so ga domačini in tujci navdušeno pozdravljali.

Davi ob 5.30 je prispel v Sušak iz Dalmacije parnik »Prestolonaslednik Peter«. Z njim je potovalo več tujih in domačih časnika, ki so mislili, da se bo angleški kralj vozil v tej smeri. Vsi časniki na tem parniku in tudi ostali potniki so vsi noč čakali, da bi opazili jahto »Nahleens«. Bili so srečni, ko so jo davi ob 2.30 našli vsidrano pred Rabom. Časnikarji in večji del potnikov so se takoj izkrcali na Rabu in tam ostali, dočim je parnik »Prestolonaslednik Peter« nadaljeval pot v Sušak.

Sibenik, 12. avgusta.

V Crikvenici in Selcih delajo velike priprave, ker pričakujejo, da bo angleški kralj posetil tudi ta dva kraja. Govori se, da se bo kralj Edvard izkrcal v Starem gradu in šel potem na lov na srne na Kozjak in Velebit. V Selcih se nahaja tudi naš opolnomočeni minister v Londonu g. dr. Slavko Grujič. Tja so se pripeljali tudi trije luksuzni avtomobili, ki menda čakajo, da bodo prepeljali kraljevo družbo na Plitvička jezera.

Prevrat v Mehiki?

Vlada oborožila marksistično delavstvo in uradnike

Mexiko-City, 12. avgusta. b. Vlada objavlja v uradnem poročilu, da je prišla na sled desničarski zaroti, ki pripravlja za 1. september t. l. nasilni prevrat v Mehiki. Zaradi tega poziva vse v socialističnih organizacijah v članstvo delavstvo, kakor tudi vse uradnike v državni službi, da se nemudoma oborožijo. Vojno ministrstvo bo vsem dalo na razpolago dovolj orožja. Puške in municijo dobi vsakdo, kdor bo prišel s potrditeljem mark-

sističnih organizacij, strojnice z municijo pa bodo razdeljene med posebej izbrano moštvo. Voditelj desničarske organizacije general Rodriguez je k temu izjavil, da nima nobenih prevratnih namenov, marveč želi svoje cilje uresničiti s mirnimi sredstvi. On ne razume, zakaj je vlada odredila, da se med prebivalstvo razdeli orožje. To mora biti samo v kvar javni varnosti kakor tudi notranji utrditvi države.

Čekist Tuškov ustreljen

Boljševih, ki je izropal vse ruske cerkve in pobil ali pognal v zapore 42.000 duhovnih oseb

London, 12. avgusta. b. Reuter poroča iz Moskve, da je bil nedavno bivši šef cerkvenega policijskega nadzora general Tuškov na smrt obsodjen in tako usmrčen. Tuškov je bil šef tistega oddelka čekistične policije, ki je imela nadzorstvo nad cerkvijo ter je odgovoren za vsa preganjanja duhovščine in verskega življenja v prvih letih sovjetske republike. Na smrt pa je bil obsodjen na podlagi poizvedb, ki jih je napravil komisar za notranje zadeve Jagoda njegovem »delovanju«. Na dan so prišle strahotne stvari. Tako je sedaj znano, da je večino vseh cerkvenih dragocenosti, ki jih je dal poropati po vsej Rusiji, obdržal sam za sebe in jih potem tajno porazprodal v Moskvi, Leningradu in po inozemstvu. Tuškov je pred sodiščem priznal, da je v zadnjih petih letih svojega »delovanja« kot šef cerkvene policije v svojo korist

pokradel 5 milijonov červoncev. Tuškov nosi na svoji vesti tudi smrt 42.800 duhovnih oseb, ki jih je poslal v razna koncentracijska taborišča na Solovkih, v Narim ali v Turkestan, kjer so večino umorili na naporov in stradanja pomrli. Tuškov je Rusijo res očistil cerkve in duhovnikov. Po zadnji statistiki je ostalo v vsej Rusiji samo še 1200 duhovnikov, cerkve pa so večinoma izropane in porušene. Toda sovjetsko sodišče ga ni dalo usmrtiti zaradi potokov krvi, ki jo je prelil, marveč zato, ker je »škodoval državo in njen ugled«, ko je cerkvene rope, mesto, da bi jih izročil državi blagajni, obdržal sam za sebe. Bodi tako ali tako, njegova smrt pod krogami režima, ki mu je storil tako krvave usluge, je značilna za tega preganjalca Boga. Koliko drugih jih je še v sovjetski Rusiji, ki še čakajo na zaslužen kazneni pravice.

Japonska obkoljuje Rusijo

Mongolski knez Teh hoče zasesti vse ozemlje do Altaja

Sangaj, 12. avgusta. Kitajske zadeve so se zopet nepričakovano obrnile na slabo. Voditelji južnokitajske provincije Kvangsi se niso hoteli odzvati pozivu maršala Cankajseka, ki je bil pridobil zase politično in vojaško upravo druge južnokitajske provincije Kwantung, da bi se podvržli razsodbi kongresa kitajske nacionalne stranke, ki je nameraval spraviti južnokitajsko politiko z Nankinom in tako utrditi centralno oblast. Generalissimus Kvangsija zbira armado, s katero hoče korakati proti severu. Kljub temu, da je nacionalna armada Cankajsega dovolj močna ter sijajno opremljena, da lahko odpor častilakovnih generalov Kvangsija zlomi, je nadaljnje obstajanje homatij v srcu Kitaja prestrahu države zelo škodljivo, tembolj, ker na severu Janponci nikakor niso opustili svojih osvajalnih načrtov.

Izve se namreč, da je poglavar notranje Mongolije knez Teh, ki je pod japonskim vplivom že pred meseci proglasil neodvisnost vzhodnomongolskih provinc, katerim vlada sedaj, začel zbirati armado, s katero hoče zasesti še veliko zapadnomongolsko provincijo Suji Jan, ki sega do pušave Gobi, oziroma do zadnjih vzhodnih izrastkov Altajskih Alp. Ta vest ni vzemirala samo centralne kitajske vlade v Nankingu, ampak še bolj Moskvo, ker bi zasedbo Suji Jانا bila zaključen obroč, s katerim hoče Japonska obkoliti sovjetsko varuško državo, zunanjo Mongolijo, in si tako v primeru vojne odpreti pot daleč tja do Semipalatijske ob reki Irtišu do Omska. Da bo knez Teh to zasedbo v resnici izvršil, dokazuje močna armada, ki jo je zbral ob meji te dežele, katere niče ne bo branil in ki so jo Japonci opremlili s najmodernejšim vojnim orožjem ter ji dali na čelo mandžurske in japonske častnike.

Za prihodnjo spomlad je japonska vlada napravila načrt kolonizacije Mandžurije. Aprila meseca 1937 se bo naselilo v mandžurske stepe do

10.000 rodbin. Vsaka rodbina bo dobila 500 do 1000 jen za prvo silo. Kolonizacijski načrt, oziroma njegova izvedba v Mandžuriji je položena v roke upravnemu svetu Transmandžurske (bivše ruske) železnice, oziroma njenemu naseljevalnemu odelku.

Nobenega dvoma ni, da podpirajo rovarjenje generalov južnokitajske provinc Kvangsi Japonci, ker je bilo že pred meseci ugotovljeno, da dobivajo denar in orožje iz Tokia.

Šah v Zemunu

Belgrad, 12. avgusta. Včeraj so se odigrale v Zemunu tri višje partije. Lešnik in Matvejevi sta igro znova prekinila, ravno tako Preinfalk in Jurisč. Zivanovič je premagal Jonkeja in dobil svojo prvo točko. Sinoči se je igralo osmo kolo tega turnirja. V A-skupini je Savič s ostrim napadom že v 25. potezi premagal Matkoševića. Matvejevi in Savič sta igrala precej zapleteno igro, v kateri se je Matvejevi bolj znašel in je igro dobil. Partija Bayer : Mažuran je ostala remis. Burnistrov je kot črna proti Lešniku izbral meransko obrambo. Igra je potekala v zelo ostrem in živahnem tempu. Lešniku se je posrečilo, da si je pridobil enega kmata. Ima sedaj dva prosta kmata, kar bo najbrž zadostovalo za zmago. Prokopjevič ima v Filipoviču nevarnega nasprotnika, ki pa topol ni najboljši igral in ima Prokopjevič precejšnje zglede za zmago. Schreiber in Filipovič sta remizirala. B-skupina: Sinoči sta se srečala dva najmočnejša igralca iz B-skupine, Preinfalk iz Ljubljane in Poljakov. Oba sta igrala zelo previdno in se je igra končala z remisom. Pavlovič je tudi dobil točko z Zivanovičem, ravno tako Pelva z Avirovičem. Partija Jonke : Jurisč je bila prekinjena v ugodnejši poziciji za Jurisča. Boljša izgleda ima tudi Kindij v prekinjeni partiji z Niničem, Partija Ilijic : Milošić pa je bila prekinjena v zelo nejasni poziciji.

Domači odmevi

Delavska zbornica je odklonila opis Zveze združenih delavcev

Ko je bila lansko jesen ustanovljena Zveza združenih delavcev (ZZD), je njen centralni odbor takoj vložil vlogo pri Delavski zbornici za vpis. Do sedaj so bile vse strokovne organizacije pri ljubljanski delavski zbornici sprejete brez vsakršnih pogojev. Ko je pa bila ustanovljena ZZD, pa je smatral upravni odbor Delavske zbornice za svojo prvo dolžnost, da proti vsem zakonom določilom Statuta delavske zbornice in zakona o zaščiti delavcev postavi neke pogoje, ki so tako sestavljeni, da škodujejo naši ZZD.

Zanimivo bi bilo vedeti, zakaj tak strah pred Zvezo združenih delavcev; ali mar zato, ker je ZZD začela borbo z socialisti vseh vrst? V upravnem odboru DZ sedijo člani kluba krščanskih socialistov (JSZ), Narodne strokovne zveze (narodni socialisti) in člani Strojne komisije (socialdemokrati). Delavska zbornica, oziroma strokovne organizacije, ki sedaj v njej vedre, naj bodo prepričane, da se slovensko delovno ljudstvo ne bo pustilo terorizirati. Kakor se je znalo otestiti na političnem polju polovskega režima, tako se bo znalo tudi na strokovnem delavskem polju otestiti socialističnih generalov. Naše katoliško delavstvo sprejema bojno napoved in bo to vojno tudi uspešno dobojevalo.

Pospešena gradnja železnice po Bosni

Belgrad, 12. avg. AA. Kakor je znano, je kraljevska vlada 9. prejšnjega meseca sklenila, da se velika uredba o gradnji novih železnice, ki jo je predlagal prometni minister dr. Spaho, sprejme v celoti. Po tej uredbi so razen prog, ki jih grade, določene še tri velike proge, ki bodo posebnega velikega pomena za naše narodno gospodarstvo in za napredek države. Ena teh prog vodi po sredi naše države. Proga bo normalna in bo prvovrstna. Šla bo od Banjaluke čez Doboj, Tuzlo, Valjevo in Čačko do Kraljeva. Da bi dela pospešil, je prometni minister danes podpisal sklep o organizaciji sekcij, ki bodo opravile trasiranje in sestavile laborate za gradnjo te proge. Te terenske sekcije, ki imajo z odlokom prometnega ministra svoj določen delokrog, so dobile z istim odlokom še druge naloge, ki so velikega pomena za našo prometno politiko. Tako bo morala banjaluska sekcija proučiti zvezo te proge z glavno progjo Belgrad—Zagreb pri Slavonkem Brodu. Na ta način bo ta proga pomenila normaliziranje ozke proge od Bosanskega Broda do Drvente ter njeno združitve po dolini reke Ukrine do nove proge.

Naloga tuzlanske sekcije bo, da sestavi načrte za zvezo glavne proge Zagreb—Belgrad do Sremske Rače čez Bijelino po dolini reke Drine do nove proge.

Valjevska sekcija je dobila nalogo, da prouči tretjo zvezo teh dveh prog, zvezo, ki bi bila v resnici normalizacija sedanje ozke proge Sabac—Banja Koviljaka.

Kakor je iz zgornjega razvidno, bodo te tri zveze posebnega pomena za združitve Bosne s severnimi kraji naše države, zlasti z Belgradom. Obenem bodo pospešile lahko zvezo vseh teh krajev s Primorjem in jugom naše države.

Razen te velike proge je določena gradnja posebnih važnih, na tudi težkih prog od Raške čez Novi Pazar in Rožaj do Biocine na Limu. Z gradnjo te proge je treba prijeti v najkrajšem času in zato je prometni minister danes podpisal tudi odlok, naj se za gradnjo te proge ustanove dve sekciji. Prav tako bodo še tekom tega meseca sestavljene tudi sekcije za trasiranje tistih novih prog, ki jih določa uredba od 9. julija t. l. Vse te sekcije morajo čimprej na teren, da začno z delom. Domači odmevi

Volk in jagnje

Belgrad, 12. avgusta. m. Z zadnjim govorom Jovana Banjanina v Ljubljani se bavi tudi današnja »Samouprava« ter pod naslovom »Volk in jagnje« objavlja naslednje:

»Banjanin je imel v Ljubljani govor, v katerem je obsodil vse one, ki ovirajo njega in njegovo družbo pri ustanovitvi prave demokracije.« Če se spomnimo, kako je izgledala ta »demokracija« gg. Zivkovića, Kramera, Uzunovića, tedaj izgledajo njegove besede na tem shodu kot ironija in norčevanje iz javnosti. Internacije, zapori in potlačena javna beseda, volilna nasilja in preganjanja, to je demokracija JNS.

Nato »Samouprava« citira odlomek iz Banjaninovega govora o demokraciji ter o hrvaškem vprašanju ter zaključuje svoja izvajanja z ugotovitvijo: »Vse to je dejal, ter je ostal živ. Da bi nam vsaj pojasnil, kaj je z novim selom JNS, ki je »eden od največjih mož v Jugoslaviji«. Ali ni morda velik zaradi visoke rasti ali zaradi velike pokojnine? Kar se pa tiče hrvaškega vprašanja in načina, po katerem ga misli rešiti JNS, prepuščamo Hrvatom, da se sami zahvalijo za to skrb in vngmo.«

Novi ban zetske banovine

Z odlokom notranjega ministra je bil upokojen dosednji ban zetske banovine Mujo Sočica. Za novega bana je bil imenovan g. Peter Ivanišević, poslanec za okraj Trebinje, ki je že položil službeno prisego.

Novi ban Peter Ivanišević se je rodil 29. marca 1878 v Polju, Popovem v trebinskem okraju. Ljudsko šolo je obiskoval v Mostarju, srednjo šolo pa deloma v Sarajevu, deloma v Srbiji, kjer je dovršil učiteljsko šolo, nadaljnjo izobrazbo pa si je pridobil v Jeni v Nemčiji. Diplomski izpit je položil v Belgradu na podlagi naloge »Teorija o psihičnem substratu mišljenja«. Po dokončanem šolanju je služboval v Skoplju in v Prizrenu, kjer je še za časa Turkov deloval v vseh kulturnih in nacionalnih pokreth južne Srbije. Za narodnega poslanca je bil prvič izvoljen l. 1925 za okraj Trebinje in Bileća in sicer na listi takratne narodne radikalne stranke. Drugič je bil izvoljen l. 1931 na listi bivšega generala g. Petra Zivkovića za ljubljani in trebinski okraj. Tretjič je bil izvoljen pri volitvah l. 1935 na listi g. Jeltića za trebinski okraj.

— Avtoizlet: 5. do 9. septembra na Dunajski velesejem. 6. do 8. septembra v Benetke in Padova. Prijave: Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26—45.

Stanje po osmem kolu je naslednje: Skupna A: Bayer 5 (1), Pavlovič 4 in pol, Jurisč 3 in pol itd. Danes dopoldne se bodo igrala še višje partije, zvečer pa deveto kolo, v katerem bo igral Lešnik iz Maribora kot črna proti Filipoviču, Preinfalk tudi kot črna proti Kindiju.

Kdo?

Belgrajska »Samouprava« z dne 11. avgusta piše: Pred nekim časom je neki mlajši mož, g. Peter Stojković, izdal neke slike iz Marseilla in ena izmed njih je bila objavljena v »Vojaškem glasniku«. Na sliki piše, da je g. dr. Spalajković tragičnega 9. oktobra v Marseille prejel oporoko blagopokojnega kralja.

Nato je takoj izšel popravek g. Bogoljuba Jevtića, v katerem je bil on pri blagopokojnem kralju v njegovih poslednjih trenutkih in samo on je mogel sprejeti oporoko: »Varujte Jugoslavo!«

Slika z besedilom je prenešana iz pariškega »Excelsiora« z dne 12. oktobra 1934 in g. Jeltić pariškemu listu ni poslal popravka, ampak se je omejit samo na »Vojaški glasnik«, čeprav je to sliko videl še v Marseille.

Ali smo res falzificirali?

Zaman se »Jutro« skuša izvijati, ker smo, pošteno ošvrknili bivšave govore jugofalzičnih vodij na Banovinski konferenci JNS v Ljubljani. Pravi, da smo namenoma potvrdili ono mesto v jugoslovenski govoranci senatorja Banjanina, kjer je najprej slovesno dejal, da je Zivkovič eden izmed najavtoritativnejših (torej za diktatorja spodobnih) mož Jugoslavije, potem pa zvikovlji: »Toda mi vas ne pozivamo v boj za Zivkovića, marveč v boj za kralja in Jugoslavijo!« Po pravici smo to označili za grdo neokusnost. Kaj imala vzvišena oseba kralja in pa Jugoslavija bistveno skupnega s prostulim avtorjem bivše fašistične diktature Zivkovičev oziroma s politiko bankrotne JNS, ki ji je ta upokojeni general slabega spomina sedaj predsednik, da ju Banjanin v eni sapi imenuje skupaj? Banjaninov vzklik, da je Peter Zivkovič največji mož Jugoslavije — kajti takó je razumeti frazo o »enem najavtoritativnejšem mož naše države« — da pa kljub temu ne poziva na boj zanj, ampak na boj za kralja in Jugoslavijo, je, kakor vsak človek s soljo v glavi takoj vidi, samo »slabo uspel trik, ki naj pove ravno narobe, da je namreč boj za Zivkovića obenem boj za kralja. To pa je tako neokusno in nedopustno, da svoje »trditve« ne bomo jemali nazaj, ampak ponavljamo, da je take identifikacije države in njenega »najvišjega« predstavitelja z fašističkim režimom JNS zmožen le kakšen senator Banjanin.

Demokrati v JRZ

Belgrad, 12. avgusta. m. Okrajni odbor bivše demokratske stranke za okraj bosanski je imel v Kuršumliji 9. t. m. konferenco, na kateri je bilo soglasno sklenjeno, da bodo vsi pristaji te organizacije vstopili v JRZ. O tem svojem sklepu so brzojavno obvestili tudi predsednika JRZ dr. Stojadinovića.

Davčna pojasnila

Belgrad, 12. avg. AA. Na vprašanje ali je treba odvzeti 18% v korist banovinskega fonda prometnega davka od vsot skupnega davka, pobranega od trošarinskih podjetij po § 5 zakona o skupnem davku na poslovni promet, je davčni oddelek dal tole pojasnilo:

Ker morajo voditi trošarinska podjetja, iz § 3 zakona o skupnem davku knjigo o izračunih prometa, so tudi ona poslovna podjetja, po določbi § 12 finančnega zakona za leto 1936-37, od skupnega davka, ki ga pobere od predmetov, pobranih državi trošarin, se bo odvedlo 18% in dregalo v korist banovin. fonda prometnega davka.

Iz železničarske službe

Belgrad, 12. avgusta. m. Z odlokom glavnega ravnateljstva državnih železnice so dne 15. julija t. l. prevedeni: Jožef Požun, predkurjač I. kat. 3. skup. za pomožnega strojevodjo 10. pol. skup. I. periodskega poviška, Anton Jugovinc, predkurjač-zvaničnik I. kat. 3. skup. 2. per. pov. za pomožnega strojevodjo 10. skup. II. per. pov., Vincenc Rekelj, predkurjač-zvaničnik I. kat. 3. skup. II. pov. za pomožnega strojevodjo 10. skup. II. per. pov., Anton Batič, predkurjač-zvaničnik I. kat. 3. skup. 2. per. pov. za pomožnega strojevodjo 10. pol. skup. 2. per. pov., Franc Grbec, prometni zvaničnik I. kat. 3. skup. za pomožnega prometnika 10. skup. I. per. pov., Stefan Blaž, računski zvaničnik I. kat. 2. skup. 2. per. pov. za pomožnega blagajnika polnih listov in priloge 10. skup. 2. per. pov., Janez Sušteršič, prometni zvaničnik I. kat. 3. skup. za pomožnega prometnika 10. skup. I. per. pov., Gabrijel Janč, administrativni zvaničnik I. kat. 1. skupine za pomožnega oficijala 10. skup. 2. per. pov., Franc Penca, prom. zvaničnik II. kat. 3. skup. za pomožnega prometnika 10. skup. I. per. pov., Rudolf Varl, skladiščni zvaničnik II. kat. 3. skup. I. per. pov. za pomožnega blagajnika polnih listov in priloge v 10. skup. 2. per. pov., Viktor Zemljak, računski zvaničnik I. kat. 3. skup. I. per. pov. pri subotiskem ravnateljstvu za pomožnega blagajnika 10. pol. skup. 2. per. pov., Stanislav Kraševac, skladiščni zvaničnik II. kat. 3. skupine I. per. pov. na ljubljanskem železniškem ravnateljstvu za pomožnega blagajnika 10. skup. 2. per. pov. in Anton Bonač, telefonist-zvaničnik I. kat. I. skupine za pomožnega telegrafista 10. pol. skupine II. periodskega poviška.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. avg. m. Tukajšnja mestna hranilnica je odobrila odboru za belgrajski velesejem posojilo v znesku 5.000.000 Din.

Belgrad, 12. avg. m. Posmrtni ostanki umrlega ruskega metropolita Antonija so bili iz Sremskih Karlovcev prepeljani v Belgrad in položeni na urtvaški oder v saborni cerkvi, odkoder bo jutri pogreb na novo pokopališče.

Belgrad, 12. avg. m. Postavljen je pri ravnateljstvu drž. žel. v Ljubljani v IV-2 za svetnika v strojem oddeku ing. Boris Musosov, dosednji svetnik iste skupine in stopnje pri ravnateljstvu drž. žel. v Subotici.

Belgrad, 12. avg. m. Z odlokom načelnika za carine in finančnem ministrstvu je postavljen za carinskega posredovalca, pri glavni carinarnici v Ljubljani Franc Toroš, kontrolor v p. in bivši carinski posredovalec.

Drobne vesti

Zagreb, 12. avg. b. Danes popoldne se je spustilo na zagrebško letališče privadno letalo angleškega kralja, ki je doletelo iz Londona.

Zagreb, 12. avg. b. Sinoči se je pripeljal v Zagreb znani angleški umetnostni zgodovinar g. Bernhard Berenson in se nastanil v hotelu Palace. V Ljubljani, kamor pride jutri, si bo ogledal važnejše znamenitosti, zvečer pa bo odpotoval na Bled.

Zemunska vremenska napoved: Oblačno na severu, dež, nevlite.

Zagrebska vremenska napoved: Večinoma oblačno, nesialno vreme, pričakovati je nenaden ploh, večkrat se bo menjavalo jasno in oblačno vreme.

Zdravi, lepi zobje? Najboljše priporočilo: Vzemi

SARGOV

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Zadnje ure župnika Petriča

Ljubljana, 12. avgusta.

Župnik Petrič se je v torek 11. t. m. z vlakom ob 7.24 odpeljal proti Novemu mestu, da bi se vsaj za en dan v tem poletju oddahnil napornega pi-sarniškega dela in da bi obiskal nekatere kraje, ki so se mu priljubili, ko je pred leti sprenil svojega bivšega kaplana Podbevška na župnijo v Kostanjevico. V Novem mestu si je ogledal kapiteljsko in frančiškansko cerkev, pozdravil g. prošta in se ogledal v frančiškanskem samostanu, potem se je z avtobusom odpeljal proti Kostanjevici, kamor je prišel ob tridesetih na eno. V družbi kostanjevškega župnika svetnika Goloba, kaplana Šeškarja, brunsiškega župnika Lundra in prof. dr. Demšarja si je ogledal kostanjevške cerkve: z zanimanjem je poslušal prijazno pojasnjevanje svetnika Goloba, zanimalo so ga zlasti Mencingerjeve slike v župni cerkvi, Gorjupove v cerkvi sv. Miklavža, na novo odkriti kapiteli v starodavni cistercijski cerkvi in podoba Matere božje dobrega sveta na Slivnicah. Tukaj sta se župnik Petrič in dr. Demšar poslovila od kostanjevških duhovnikov, da bi po gozdu odšla proti Sv. Križu, od tam pa se odpeljala z vozom v Cerklje in Brežice ter še isti dan z večernim vlakom v Ljubljano. Kake tri minute od cerkve na Slivnicah na samotni stezi ob gozdu je župnik Petrič hipoma vzdihnil: »Joj, nekaj bo!« na vprašanje, ali mu je slabo, je odgovoril: »Stemnilo se mi je pred očmi.« Napravil je še dva koraka, dr. Demšar mu je dal odvezo, z besedami: »Se bo nekaj!« je župnik Petrič omahnil, na lahno legel v travo in bil mrtev. Dr. Demšar je hitel po duhovnike, ki jih je našel v cerkvi na Slivnicah; naglo prihiteli zdravniki dr. Saje in dr. Jankovič, ki sta s pomočjo mestnega stražnika spravila mrtvega župnika na voz, inž. Likar ga je dal položiti na lichen oder v sobici poleg mrtvašnice, dobri Kostanjevčani so ga obložili s cvetjem in v velikem številu prihajali za njega. V roke so pokojniku dali rožni venec, ki ga je nosil s seboj.

Pokojnik župnik je bil na dan svoje smrti ves čas izredno živahen; odklanjal je pa vsako jed in pijačo čes, da najlaže potuje, ako med potovanjem ne je in ne pije; malo pred njegovo smrtjo mu je eden od navzočih duhovnikov tovarišev rekel, da hodi kot mladenič, na kar je župnik smehljaje še odgovoril: »Je treba, imava še dolgo pot.« Pred oltarjem Matere božje dobrega sveta je kleče opravil pobožno molitev, nekaj minut nato je njegova duša že odšla k Mariji.

Župnik Janko Petrič in šentpeterska lara

Župnika Petriča je poznala po njegovih dobrih lastnostih vsa Ljubljana in moramo mirno reči, da tudi skoraj vsa dežela. Ni bil samo izvrsten dušni pastir, ki je svoje ovčice pasel na ljubeznjiv, toda tudi na nekakšen domač in energičen način, bil je tudi izvrsten organizator in agilen pospeševalec napredka svoje župnije. Na svojo župnijo je bil skrajno ponosen ter se je vedno trudil, da bi po napredku prekosil druge ljubljanske župnije. Šentpeterska župnija je po številu prebivalstva in tudi po obsegu še vedno največja v ljubljanski škofiji. Po vojni, ko so se razmere nekoliko zboljšale, je župnik takoj pričel misliti na nove orglje, ki so bile res postavljene v cerkev, tako, da ima sedaj šentpeterska cerkev krasno cerkveno glasbo, eno izmed najlepših v škofiji. Šentpeterska cerkev se postavlja s krasnimi freskami znamenitega slikarja Jelovška. Te freske je dal župnik tudi očistiti in prenoviti, tako, da je njihova umetniška vrednost ohranjena tudi za bodoče rodove. Dal je prenoviti vso notranost cerkve, zlasti pa spodnji del ometa. Cerkev je bila preurejena po načrtih arh. un. prof. Vurnika. Prav sedaj pa prenavljajo po pokojnikovi inicijativi cerkvene stolpe. V Štepanji vasi je dal povečati pokopališče in napraviti novo ograjo. Štepanjsko pokopališče je daleč naokoli med najlepšimi. V Bizoviku je napravil novo pokopališče. Po njegovi inicijativi sta bila zgrajena prosvetna domova v Hrušici in v Mostah. Sodeloval je pri ustanovitvi župnije sv. Cirila in Metoda, kateri je odstopil del svoje župnije. Pospeševal je tudi ustanovitev župnije sv. Družine v Mostah, do katere ne bo dolgo, ko jo bodo Moščani dobili. Uvedel je redno nedeljsko službo pri oddaljenih podružnicah, tako v Tomačevem, v Bizoviku, v Šmartnem in v Štepanji vasi. Z vso vnemo je vodil žensko in deklško Marijino družbo v svoji župniji. Marijivo je

z nasveti in s podporo sodeloval pri šentpeterski Prosveti. Nepozabno bo tudi njegovo delovanje na karitativnem polju. Sodeloval je pri Vincencijevi konferenci. V njegovi pisarni so se stalno zbirali reveži in prosilci in marsikatero solzo je utrlil s svojim dobrim delom. Za dobra dela je izdal mnogo denarja in vsako opoldne, pa tudi zvečer je imel dva tri reveže, ki so se v župnišču najedli. Njegov ponos pa so bile procesije ob Sv. Rešnjem Telesu in ob Veliki noči, za katere sijajnost je sam osebno nadvse skrbel. Se mnogo drugih zaslug je, ki si jih je pokojnik v 30 letih delovanja za šentpetersko župnijo pridobil, toda o teh bo še govorila zgodovina njegove župnije. Vrlemu duhovniku, neumornemu organizatorju in plemenitemu dobrotniku revežev postavimo v svojih srcih časten spomenik! Bog bo tej dobri duši v večnosti podelil zaslužno plačilo!

Na mrtvaškem odru

Prebivalstvo šentpeterske župnije v Ljubljani, pa tudi drugo, ki je blagega pokojnika župnika Janka Petriča dobro poznalo, je danes v globoki žalosti. Smrt drugačnega zdravega in zastavnega župnika je prišla tako nenadno, da jo je skoraj težko

Stična v praznični obleki

Prvi gostje iz inozemstva so že v Stični

Stična, 12. avgusta.

Za slovesno posvetitvijo novega, umetniško svojevrstnega oltarja za stiško baziliko dne 6. avgusta, ko so svečanim posvečevalnim obredom prevzvišenega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana prisostvovali okoliščani od blizu in daleč, prazničnost v stiškem samostanu in okolijski vsak dan bolj raste. Zakaj možje in fantje dvigajo vedno več nad 35 m visokih mlajev. Na samostanskem dvorišču in po strehah pa opaziš vse polno pridnih rok, ki pod neutrudnim vodstvom g. inž. Frasa in g. Fr. Milavca, tehničnega uradnika iz Ljubljane, pripravljajo in opremljajo žice za električno razsvetljavo. Gg. voditelja obetata iz električnega materijala, ki so ga za stiške slavnosti tako blagohotno posodile Kranjske deželne elektrarne, mestna občina ljubljanska, banovina in pravosodni urad, narediti pravca čuda. Tako bo samostan okrog in okrog razsvetljeval nad 20 velikih žarometov in čez 3000 žarnic. Ze od daleč bodo romarje pozdravljale in privlačile velikanske električne številke 800, 1136, monogrami in podobno. Tudi vsa, dva kilometra dolga cesta od žel. postaje do samostana je na obeh straneh obdana z vitkimi mlaji. Pisani jamborji z zastavami,

ki jih je dala na razpolago mestna občina ljubljanska, pa v lepih vrstah obkrožujejo samostan in cerkev.

Prvi gostje so z obéudovanjem strmeli nad tem slavnostnim, čeprav še ne dokončanim delom. Ti prvi gostje so razni cistercijski opatje in priorji, ki so se iz Avstrije, Nemčije, Poljske in Italije zbrali v Stično na svoj provincialni kapitelj tako zvane Mehrerauske kongregacije. Samostan Mehrerau ob Bodenskem jezeru v Avstriji je po svoji agilnosti obudil že več starih samostanov, l. 1898 tudi slovensko, že 119 let staro Stično. Vsi od mehrerauske eksemptne opatijske posredno ali neposredno obnovljeni samostani tvorijo tako posebno mehrerausko kongregacijo, ki z moškimi in ženskimi samostani vred šteje 21 redovnih hiš. Kongregaciji mehrerauski in zasedajočemu kapitelju predseduje svoječasni generalni opat vsega reda, sedanjí urednik znanega cistercijskega strokovnega glasila »Cistercienserechronik«, mehrerauski opat dr. Kasijan Haid, ki je Stični kot oče ustanovitvenega samostana — pater abbas. Zanimivo je, da polovica teh odličnih gostov ne samo razume, marveč tudi govori slovensko. Svoje dni so namreč nekateri že bili v Stični in med slovenskim ljudstvom praktično delovali.

Huda ura nad Ljubljano

Strelna ohromila 3 dečke

Ljubljana, 12. avgusta.

Letošnje poletje smo sicer navajeni že marsikatega vremenskega preobrata in nepričakovanih sprememb, vendar so se danes dopoldne ljubljanci pošteno ustrašili. Zjutraj je nastopilo hladno vreme ter je prišlo sprva lahno rosiči, okoli 10 pa se je nebo popolnoma zatemnilo in nad Ljubljano ter vsem ljubljanskim poljem in Barjem se je nenadno vllil silen naliv. Med nalivom je hudo grmelo in treskalo, obenem pa je divjal pravi vihar. Ljudje so se naglo poskrili v zavetja in niti z dežnikom se nihče ni upal na cesto. Strelna je udarila v več poslopji, vendar pa skoraj nikjer ni povzročila večje škode ker je povsod zadela v strelovod. V okolici pa je strelna ponekod podrla nekaj dreves, vihar pa je polomil ponekod tudi nekaj mladega sadnega drevja.

VIHAR RAZTRGAL RADIJSKO ANTENO

Hujšo nesrečo je vihar povzročil na oddajni anteni radijske postaje v Domžalh. Med silnim nalivom je kakšnih 10 minut pred 10 vihar raztrgal radijsko anteno med obema stolpoma, ki je dolga 90 m. Žica je debela 14 mm ter je petnoma. Posamezne žice so napeljene med seboj v razdalji po dva in pol metra. Vihar je raztrgal vseh pet žic.

Zaradi tega danes opoldne ni bila mogoča oddaja radijskega programa. Tehnično vodstvo radijske postaje je poškodbo takoj opazilo in ukrenilo vse potrebno, da bi bila oddajna antena takoj popravljena. To pa v dobri poldrugi uri, ko je bilo znosno vreme, ni bilo več mogoče, popoldne pa je zopet deževalo, kar je oviralo popravilo. Na radijski postaji so nam izjavili, da bo mogoče šele jutri pričeti z rednim oddajanjem ter da drevi odpade ljubljanska oddaja. Pač pa bo ljubljanska postaja oddajala svoj program zagrebški in belgrajski postaji, ker je bil za danes napovedan prenos tem dvem postajam.

STRELA OPLAZILA TRI DEČKE

Velik preplah je strelna povzročila v neki še ne dograjeni hiši blizu St. Vida ob železniški progi. V tej hiši so bili trije dečki, ki jih je zajel vihar. Dečki so bili stari 7—10 let. V hišo je udarila strelna, ki je švignila nato v vse tri dečke ter jih ohromila. Najhujše je zadela 7 letnega Viktorja Bančiča, sina mizarja s Trtate 12 pri St. Vidu. Viktor je obležal nezavesten, drugemu dečku je strelna začasno ohromila roko, tretjemu pa nogo. Nesreča se je pripetila točno ob 11. Po bližnjem telefonu so poklicali poklicne reševalce, ki so takoj prihiteli. Viktor je med tem časom že prišel k sebi, tako da reševalec ni bilo treba zbuditi ga z umetnim dihanjem. Deček pa se je počutil zelo slabega ter so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Za druga dva dečka pa so starši izjavili, da ju bodo sami spravili k ambulanti Okrožnega urada, ker poškodbe niso nevarne in ne trajnega značaja.

NAJHUŠJE NA ZAHODU LJUBLJANE

Kakor je povsod divjal silen naliv in pa nevihta, vendar se da sklepati po nebu in pa po raznih poročilih, da je vihar najhujše divjal na zahodu Ljubljane, zlasti ob Preserju proti Vrhniku in proti Polhovemu gradu. Nebo je bilo tam popolnoma črno. Med nalivom je padala tudi gosta toča. Ljudje so bili zelo prestrašeni. Nevihta je minila v dobri poldrugi uri, deževalo in grmelo pa je nato še vse popoldne.

Sijajna zmaga JRZ v Tržišču

Tako krasne zmage, kakor jo je doživela v nedeljo 9. t. m. JRZ, doslej še ni dosegla nobena stranka pri nas. Od 449 volivcev, ki so bili vpisani v volivni menik, je prišlo na volišče skoro 70%, to je 306 volivcev. — Če pa vzamemo, da je v imeniku vpisanih tudi precej voljavov in izseljencev, lahko mirno trdimo, da je prišlo na volišče 75% upravičenih volivcev. Pri volitvah 15. oktobra 1933 je bilo vpisanih v volivni imenik 625 volivcev, od teh je prišlo takrat na volišče komaj 389, torej dobrih 62% in je dobila režimovska stranka JNS 226 glasov ali 36%, ljudska pa 163 ali 26%, in to kljub tako velikanskemu terorju, ki je vladal takrat. Res, vsa čast tržiškim volivcem! Brez pritiska in groženj in brez praznih obljub, kar spontano so prišli na volišče in tako manifestirali za vlado poštenosti in resnične demokracije.

Nasprotniki naše JRZ so strastno agitirali za abstinenco, ker si niso upali postaviti svoje kandidatne liste, v svesti si, da bi doživeli velik poraz. Toda vsa njihova agitacija jim ni nič pomagala, niti enega volivca niso pridobili zase; kajti oni, ki niso prišli na volišče, so bili opravičeno odsotni

Kralj Peter obiskal kamniški muzej

Kamnik, 12. avgusta.

Naš največji zasebni muzej, last veterinarskega inspektorja g. Josipa Sadnikarja v Kamniku, je do bil danes svoj najvišji obisk. Dopoldne okrog 10 ga je obiskal Nj. Vel. kralj Peter II. V spremstvu mladega vladarja sta bila polkovnik g. Tonči Kolkaj in angleški vzgojitelj g. Cecil Parrot. Kralj si je ogledal zanimivo zbirko starin in se posebej zanimal za izvor in pomen vsakega posameznega predmeta. Posebno pozorno si je ogledal zbirko starinskih ur in orožja najrazličnejšega izvora. G. inspektor Sadnikar je vodil mladega vladarja po vseh sobah svoje bogate zbirke, v kateri je kralj ostal skoro dve uri. Pri odhodu se je še vpisal v knjigo obiskovalcev, soproga g. inspektorja Sadnikarja, ga. Stefanija pa mu je poklonila šopek cvetja z domačega vrta.

Ko se je vst oplohu mladega kralja razširila po mestu, se je na Suti zbralo mnogo meščanov, zlasti pa mladine, ki je pred Sadnikarjevo hišo čakala, da pozdravi priljubljenega vladarja. Kralj se je med navdušenim klicanjem zbranih odpeljal dalje, ljubeznivo odzdravljajoč meščanom in mladini.

Koncert mladih umetnikov v Ptuj in Celju

Član ljubljanske opere mladi tenorist Slavko Lukman, je obenem s plesalcem Borisom Pilatom, ki je član opere v Gradcu, ter violonistom Gričkom in pianistom Ankerstom priredil pred dnevi dva lepa koncerta v naših podeželskih mestih Ptuj in Celju ter z njima popolnoma uspel. Lukman je s svojim zvočnim tenorjem zapel več slovenskih pesmi in opernih arij.

Tenorist Slavko Lukman

Največ navdušenja pa je žel z Leharjevo »Devojčico«, z arijo iz »Rigoletta« in Fleischmanovim »Metuljčkom«. Posebno pa je ogrel s svojim plesom umetnik Pilato, ki je resničen plesalec v najlepšem pomenu ter je njegov ples iznenadil in navdušil. Prav tako sta godbenika Grič in Ankerst z uspehom rešila svojo nalogo ter z »Ave Marijo« zajela srca vseh poslušalcev. Mladi umetniki, ki porabljajo počitnice za to, da širijo umetnost med najširše plasti, vrše lepo nalogo, ki zasluži priznanja. Prihodnjije bodo koncertirali v Mariboru.

Kočevsko cesto začno graditi

V soboto je bila druga licitacija za nad 1 km dolgo preložitve kočevske ceste pri Moravi. Licitacija je uspeła in je gradbeno podjetje Slavec iz Kranja ponudilo 2.2% popusta. Proračunska vsota za gradbeno dela v tem odseku je znašala 449 tisoč Din, delo pa je bilo prevzeto za 437.990 Din. Ker je to že druga licitacija, je popolnoma verjetno, da jo bo ministrstvo za gradbe potrdilo. Pred nekaj dnevi je tudi gradbeno ministrstvo potrdilo licitacijo za popravilo ceste med Ribnico in Dolenjo vasjo, ki jo je izlicitalo podjetje Slavec iz Kranja za 1.542.000 Din. Ker so s tem tudi že na razpolago denarna sredstva, bo podjetje v kratkem začelo z delom na kočevski cesti, za katero so se vršile licitacije nad 2 meseca.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Strašen požar v Beli Krajini

uničil 12 kmetij v vasi Pilatovci

Metlika, 12. avg.

Včeraj popoldne, v torek, dne 11. t. m., je nastal silen požar v vasi Pilatovci v občini Radetovci. Ljudje so sicer poskušali gasiti, kar pa ni vode v bližini, je bil vsak napor zaman. Ubogi vaščani so morali gledati, kako ognjeni zublji uničujejo njihovo bomo imetje. Zlasti je ta požar vaščane hudo prizadel sedaj, ko so kmetije že pospravili vse svoje poljske prideleke pod streho. Zaradi tega je katastrofa neprimerno večja.

Nesreča pa bi vkljub temu še ne bila tako velika, ko bi bilo pogorelo samo nekaterim kmetom. Toda ogenj, ki je skoro nemoteno in neovirano divjal, je uničil kar 12 kmetij. Dvanajsterim kmečkim posestnikom je pogorelo 19 poslopji, ki jih ljudje vkljub največjemu naporu niso mogli rešiti. Prihiteli so na pomoč gasilci in tudi drugi ljudje so se žrtvovali, da bi ogenj omejili ali pa ga udušili, vendar je bilo vse zaman. Sploh je bilo gašenje in tudi druga reševalna dela zelo težavno in naporno.

Pri takem obsegu nesreče je razumljivo, če je škoda naravnost veličanska in gre v visoke stotice. Sicer pa škoda za enkrat niti približno ni mogoče oceniti. Ker je ljudstvo tod zelo revno, je javna pomoč za nesrečne pogorele nujno potrebna.

Na Dravskem polju vedno gori

Ptuj, 10. avgusta.

Zgornje Dravsko polje, posebno pa vasi, ki spadajo v področje občine Cirkovci, je postalo torišče neprestanih požarov. Skoraj ne mine dan, da ne bi bili večji ali manjši požari. Komaj pogasijo

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno

Franz-Josefovo

grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno i časa Franz-Josefove grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer preden greste k počitku.

Ogl. reg. S. br. 39474/35.

Pr pripravite se za Stično!

Visoki redovniški dostojanstveniki v Stični. Proslave 800 letnice stiškega samostana se bodo poleg domačega opata a. Avgustina Kostelca udeleževali še sledeči visoki redovniški dostojanstveniki: opat dr. Kasijan Haid iz Mehrerau ob Bodenskem jezeru, opat Idesbald Eicheler iz Marienstafta na Pruskem, opat Stefan Geyer iz Seligenporten, opat Alfons Heun iz Hardehausena, opat dr. Ernest Kortsehak iz Reina pri Gradcu, opat Placid Epalle iz Rajhenburga, opat Bonaventura iz Banjaluke, generalni prokurator cistercijan, reda v Rimu dr. Matevž Kvaternik, prior regens p. Robert Kuhar iz Mogile pri Krakovu, zastopnik opata iz Himmeroda prior p. Vid Recke in opat Konrad Linder iz Stamsa na Tirolskem. Vsi ti dostojanstveniki se nahajajo že v Stični, kjer se vrši pred slovesnostmi tridnevni provinčialni kapitelj.

Fantom kolesarjem za stiške dni! Župnik uradom je zveza fantovskih odsekov poslala okoliščino s podrobnimi navodili za udeležbo fantov kolesarjev. Kolesarje posebej opozarjamo na sledeče: Kolesa naj bodo absolutno zanesljiva. Ne smete pozabiti na luč, na dobre zavori, na pribor za popravilo gumijevih cev ali pribor za pritrditev raznih vijakov, na sesalno itd. — Vsak farni voditelj naj skuša dobiti za svojo četo kolesarjev vsaj enega izkušenega ključavničarja ali mehanika, ki bi imel seboj tudi razno orodje za eventualna večja popravila. — Ako se iz ene fare udeležijo stiških slovesnosti več ko 50 kolesarjev, naj se določita dva voditelja ter naj se kolesarji odpeljejo v Stično v dveh skupinah s presledkom kakih 300 do 500 metrov. Pred skupino vozi voditelj, za skupino mehanik in vsaj ena skupina. Slednji ne sme pustiti za seboj nikogar iz svoje skupine, pa čeprav bi se zaradi zamudnikov moral od skupine oddaljiti. — Hitrost vožnje ne sme biti nad 15 km na uro. Na vsako enourno vožnjo je treba odrediti 10 minutni oddih. Ta predpis je treba brezpogojno spoštovati. Boljši in zdržnejši kolesarji naj se tu ozirajo na manj vajene in slabotnejše. Voditelj naj zaradi tega točno preračuna, koliko časa bo s skupino potreboval do Stične, da ne bo mudil. — Pazite, da ne bode pregrete pili mrzle vode. Vpoštevajte splošno prometna določila, da ne bo prišlo do karambolov in nesreč. Ubogajte na besedo svojega voditelja, ki je dolžan z znaki in povelji opozarjati kolesarje na vse potrebno. — V Stični bodo kolesa varno spravljena in se zanje ne bojte! — Fantje! V Stični nas bo nad 1000 s kolesi Pokažimo, da so naše vrste urejene in naš duh močan!

Pt. župni uradi so vljudno naprošeni, da izroče poslane okoliščine društvom in fantovskim odsekom zaradi kolesarskega izleta v Stično. Doselej se je prišlo lepo število kolesarjev, ki bodo v strnjjenih vrstah vozili v soboto, na praznik, ob 2 popoldne skozi Ljubljano proti Stični. Za njimi vozi sanitetni voz. Zdravniško službo bosta vodila v Stični dva zdravnika, v pomoč jim bo dodeljeno pet samaritancev Rdečega križa in dve samaritanke. Posnemajte zgled Združenja poštinih zvičanikov in uslužbencev, ki se korporativno s svojo godbo udeležijo stiških slovesnosti.

Vsi udeleženci z Gorenjskega, Notranjskega in iz Ljubljane se odpeljejo v Stično v soboto 15. t. m. ob treh popoldne s posebnim vlakom z glavnega kolodvora. S tem vlakom se odpelje tudi zastava Prosvetne zveze, fanfara, godbe, narodne noše ter

vsí oni možje in fantje, ki se udeležijo polnočne procesije. Ta procesija bo brez dvoma nekaj tako lepega, da je udeleženci ne bodo nikdar pozabili. Z vrha vinogradov, kjer bo polnočna služba božja, je krasen razgled po vsej Dolenjski. Od Hmeljnika do kočevskih hribov se vidi vsa Dolenjska, ki bo to noč združena s službo božjo na Vinogradih. — Vožnja iz Ljubljane v Stično in nazaj stane 13 Din. Obvezen znak 3 Din, ki opravičuje dostop do vseh verskih slavnosti in do krasne igre »Jurij Kozjak«, ki se bo uprizorila na dvorišču Stiškega samostana. Znaki se dobe v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7, dalje v trgovinah Ničman, Remec, Šiligoj, Jugoslovanska knjigarni, Nova založba in Mohorjeva knjigarna.

Baklje kupijo možje in fantje v soboto zvečer v Stični. Baklja stane samo 2 Din, zato naj si jo preskrbe vsi brez izjeme, da bo nočna procesija tem veličastnejša. Baklje prižgo udeleženci šele tik pri izhodu. Baklje se dobe samo v Stični.

Znake, ki jih ne boste prodali do sobote, naj prinese kdo v Stično in jih izroči s potrdilom domačega župnega urada v glavni pisarni na samostanskem dvorišču najkasneje do 8 zvečer. — Po 8 v soboto zvečer znakov več ne sprejmemo nana in jih mora naslov plačati! Kdor bi znaka ne mogel dobiti več doma, si ga bo lahko kupil takoj ob prihodu v Stično in si ga bo radi strogo kontrole kupiti tudi moral, ako se bo hotel udeležiti sploh kake slavnosti prireditve. — Navadni znaki stanejo 3 Din, boljši pa 5 Din. Ker je to edini dohodek za velike pripravljalne stroške, prosimo, da se ljudje točno drže navodila.

Posebni vlaki vozijo: v soboto okrog treh popoldne iz Novega mesta in par minut čez 3 iz Ljubljane; v nedeljo jutraj pa vozi poseben vlak samo iz Novega mesta istočasno, kakor ob delavnih prvi jutranji vlak. — Ker doslej ni nobenih niti približnih prijav, zato za stranske proge ni mogoče nič ugotoviti. — Da pa ne bo pomanjkanja voz in zaradi tega prevelike gneče, prosimo zelo, zelo nujno gospode župnike, sporočite takoj svojim domačim postajam, koliko imate prijavljenih udeležencev za vlak, ter v soboto popoldne še končno število, da železniška uprava ne bo v zadregu za vozove! — Torej: Pripravite se! Takoj število že prijavljenih, v soboto takoj po službi božji pa končno število vseh, ki se mislijo peljati z vlakom. Prosimo Vas ponovno, smatrate to za zelo nujno! — Istočasno pa pošljite uradno na župni urad v Stični število vseh udeležencev iz Vaše fare.

Zastave: Vsaka župnija brez izjeme naj vzame s seboj vsaj eno zastavo, pod katero se zbira vsa župnija v tem vrstnem redu: moški, ženske. — Vsi oni, ki prihajajo peš, naj gredo skupno v procesiji kot romarji in prepevajo romarske pesmi.

Kresovi. Kot znak goreče ljubezni do evharističnega Kralja ter v zahvalo Za. Materi božji stiški za varstvo proti Turkom bodo zagoreli v soboto zvečer okrog polnoči po vseh hribovih od Višnje gore in Ribnice pa tja do Gorjancev kresovi. Znamenje, kdaj naj kresovi zagore, bo dano takoj, ko pridejo prve vrste nočne procesije do evharističnega križa: Zablestele bodo rakete in takoj nato zagoreli reflektorji, ki bodo vidni širom Dolenjske. Gospode onih župnij, odkoder se vidi ponoči razsvetljeni evh. križ v Stični, poskrbite, da bodo kresovi pripravljeni.

Drobne novice

Koledar

Cetrtrek, 13. avgusta: Janez Berhman, spoznavalec; Kasijan, mučenec.

Novi grobovi

+ Ga. Anica Čebular, pogodbeni gospodarica v Cirkovcah, je umrla v Mariboru 12. t. m. Pogreb bo v petek ob 3 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalutajočim naše sožalje.

+ V St. Ilju v Slov. goricah je nenadno umrla gdč. Ana Celcer. Pogreb bo v petek ob 9 popoldne. Naj počiva v miru! Svojcem naše sožalje!

Osebnosti

— Iz policijske službe: Policijski stražnik pripravniki pri upravi policije v Ljubljani Iv. Zorman je napredoval za policijskega stražnika III. polož. skupine. Za policijskega stražnika pripravnika je pri upravi policije v Ljubljani postavljen Rode Egidij, za stražnika pripravnika pri predstojništvu mestne policije v Mariboru pa so postavljeni: Rihartič Anton, Grašič Ferdinand, Lesehar David, Visočnik Franc, Udovč Rudolf in Semelauer Josip.

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče.

vendar

more vsak žrtvovati Din 100! — (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

— Duhovne vaj za gg. duhovnike bodo v Domu duhovnih vaj v Ljubljani pri Sv. Jožetu od 17. do 21. avgusta.

— Sv. maša na Vel. Planini. Prva sv. maša na prostem bo na Vel. Planini pred Domom SPD na Veliki Smaren, 15. avgusta, ob 10 dopoldne. Službo božjo bo opravil misijonar iz Grobelj pri Domžalah. Udeležijo se naj jo v čim večjem številu kmetje, kakor tudi turisti-izletniki.

— Na praznik Vnebovzetja bo na Šmarni gori vsa običajna slovesnost, ker je ta praznik t. zv. šmarnogorsko žegnanje ali »bob«. Ob 6 prvo duhovno opravilo s pridigo in sv. mašo, ob 10 slovesna maša s pridigo. Med obema glavnima opraviloma bo še nekaj maš. Celu dopoldne bodo romarji imeli priliko prejeti sv. zakramente. Ljubljanska radiopostaja bo na predvečer praznika in šmarnogorske žegnanja oddajala zvočenje in pritrkovanje šmarnogorsko, kakor ga je preteklo nedeljo vzela na plošče. Zato vse šmarnogorske prijatelje na to opozarjamo, ker se zelo lepo sliši to največje slovensko zvočenje. V nedeljo pa je zopet redna služba božja ob 10, sv. maša s pridigo.

— Na drž. realni gimnaziji v Ptuju bodo razredni in popravni izpiti po tem redu: 26. avgusta razredni izpiti za I.a in V. razred; 27. avgusta popravni izpiti za I.b in II.a razred; 28. avgusta popravni izpiti II. b in V. razred; 29. avg. razredni izpiti za II.a, III.b, VI. in VII. razred; 31. avgusta razredni izpiti za I.a razred ter nižji in višji teč.

— Slovenske planine v risbi in sliki: Pod gornjim naslovom je Slov. plan. društvo v Ljubljani izdalo bogato ilustrirano brošuro, ki jo je napisal dr. Rajko Ložar. Izdane se dobi v pisarni SPD v Ljubljani in v vseh ljubljanskih knjigarnah.

— VPISOVANJE v znano enoletno privatno trgovsko šolo »CHRISTOF VECNI ZAVOD«, Ljubljana, Domobranska 15 (Trgovski tečaj) se je že pričelo. Solnina 120 Din. Zahtevajte brezplačne nove ilustrirane prospekte!

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost

— Udeležite se Putnikovega dnevnega avtobusnega izleta Opatica-Sušak za 60 Din.

23. avgusta izlet v Postojnsko jamo. Do 19. avgusta nam pošljite točen naslov, poklic, rojstne podatke, ime očeta in 140 Din na naslov: »Po božjem svetu, Ljubljana, Wolfova ul. 1.

Ljubljana

— Sv. maša zadušnica za pok. župnikom Petričem bo v petek ob 7 v šentpeterski cerkvi.

— Šentpetersko prosvetno društvo obvešča vse člane, da se udeležijo pogreba našega častnega člana g. župnika Petriča. Zbirališče je pred župniščem ob 16.45. Vrstni red naše prosvete pri pogrebu je sledeči: prosvetna zastava in zastava fantov, odbor, možje in fantje, žene in dekleta. Udeležba je za vse članstvo častna dolžnost.

— Dekliška in ženska Marijina kongregacija pri sv. Petru se naproša, da se polnoštevilo udeležijo pogreba svojega dolgoletnega voditelja gospoda Janka Petriča, ki bo v četrtek, dne 13. avgusta, ob 5 popoldne iz župnišča pri Sv. Petru v Ljubljani.

Dr. Stacul

specialist za otroške bolezni
zopet redno ordinira

— Društvo kat. mož K. A. Sv. Kristof v Ljubljani se bo z društvom zastavo udeležilo pogreba pok. župnika Jankota Petriča v četrtek ob 5 popoldne. Člane vljudno vabimo, da se pogreba polnoštevilo udeležijo. Zberemo se pri Cerkvici sv. Petra ob pol 5 popoldne. — Predsednik.

— V Rokodelskem domu bo drevi ob osmih zvečer izreden sestanek mojstrov in pomočnikov zaradi udeležbe pri slavnosti v Stični 15. in 16. avgusta in zaradi izleta dne 23. t. m. Pridite vsi!

— Nova tarifa električnega toka za gospodinjstvo. Ljubljanska mestna elektrarna je meseca avgusta t. l. uvedla novo tarifo za svoj električni tok, da bi se ga vse gospodinjstvo moglo posluževati v gospodinjstvu, predvsem pri kuhi, likanju, ogrevanju itd. Pri zajamčenem odjemu 20 kilovatih ur na mesec ali 240 kilovatih ur na leto, se tok zaračunava po ceni 1.50 Din za kilovatio uro. — Elektroštevila pa se zaračunava pri doseženem obveznem odjemu po 4 Din na mesec, sicer pa po 8 Din. Preurejanje napeljav ni potrebno, ker mestna elektrarna dovoljuje v ta namen odštevane števec. Državna trošarina za električni tok v toplotne namene znaša le 10 p za kilovatio uro. Vse podrobnejše informacije dobe zainteresirani v pisarni ravateljstva mestne elektrarne, Krekov trg 10.

— Motociklistična nesreča častnika. Predsnočnim okoli 7 se je na Tržaški cesti blizu mlarne ponesrečil 33 letni poročnik Milenko Markovič, ki je dodeljen kolesarskemu bataljonu v vojašnici vojvode Mišiča. Markovič so nasproti privozili nekateri kolesarji, ki se jim je hotel izogniti s svojim motornim kolesom. Pri tem pa je zadel v kandelaber ter padel. Dobil je hude poškodbe. Razbil si je kost v kolenu, kar mu je povzročilo silne bolečine. Povrh tega pa je dobil tudi hude poškodbe po vsem telesu in na glavi. Poklican je bil reševalni avto, ki je častnika pripeljal v vojaško bolnišnico. Tam so mu nudili prvo pomoč ter so ga zdravniki takoj operirali, vendar pa bo najbrže mladi častnik vse življenje ostal hrom.

— Preizkušnja sirene. Lani si je mestna občina kupila signalno sireno sistema Brown-Boveri, ki jo je montirala na nebotičniku. Sirena naj bi

služila za primer letalskih napadov in večjih katastrof v mestu, da bi alarmirala prebivalstvo. Pri lanskem preizkušanju se sirena ni obnesla, zato je bila večeraj ponovna preizkušnja. Komisiji, ki je nadzorovala sireno, je predsedoval predsednik odbora za obrambo mesta obč. svetnik inspektor Wester, prisostvovali pa so preizkušnji tudi zastopniki trdnice, mesta in sodišča. Sirena je pričela ob 7 jutraj močno tuliti, kar je prebivalstvo zelo vznemirilo, ker ni bilo poučeno o preizkušanju. Tuljenje je trajalo približno do 9 dopoldne. Odbor za obrambo mesta je poslal svoje opazovalce daleč izven mesta, tudi na razdalje 10 km, da tam ugotovijo, ali se sirena sliši v tej oddaljenosti. Od mnenja teh preizkuševalcev je odvisno, ali bo odbor za obrambo mesta to sireno končno uvel.

Maribor

— Umrli so: N. Jahrbacher, magistratni oficijal v p., star 58 let; Frane Logar, ključavničar drž. žel. v p., star 61 let in Neža Tomančič, zasebnica, stara 60 let. Naj v miru počivajo!

— Poskušajo vlom v občinski urad. Iz Zg. Sv. Kungote poročajo, da je neznan storilec skušal vlomiti v tamkajšnje občinsko pisarno. Zid je hotel toliko navrtati, da bi skozi odprtino mogel priti v pisarno, v kateri je bila blagajna s precejšnjo vsoto denarja. Vlomilca je prepadla stranka, ki stanuje v občinski hiši.

— Člani Ljudskega odra imajo drevi na odru sestanek. Vsi!

— Posestne spremembe. Kupili so: mesar Josip Homeler od posestnika in gostilničarja Josipa Krevha hišo št. 13 v Linhartovi ulici za 212.000 Din; zasebnik Anton Krempel od hišnega posestnika Matije Mariona hišo št. 1 v Tomanovi ulici za 150.000 Din in Marija Raner od Raner Konrada polovico hiše št. 7 v Dalmatinski ulici za 60.000 dinarjev.

— Nesrečna smrt. V Suham dolu si je končal življenje 45 letni gostilničar Jožef Male. Ko je žena z otroci odšla na njivo, je Male šel na skedenj in se obesil.

— Stanovalec Krekove ulice želi in prosijo, da bi se uredil in popravil trotoar v Krekovi ulici od poslopa Narodne banke pa do Gosposke ulice. Hodnik je res v skrajno slabem stanju.

— Gori. V senjaku posestnika Jožefa Magdica v Zg. Verjanah v občini Senarska je izbruhnil požar. Zgorel je senjak, hlev in preša z večjo količino sena in slame, gospodarsko orodje in stroji. Škoda znaša 35.000 Din. — Pri posestniku in gostilničarju Jožetu Horvatu v Murski Soboti je izbruhnil na podstrešju bleva požar, ki se je razširil tudi na gospodarsko poslopje. Zgorel je tudi del ostrejša stanovanjske hiše.

— Predstojništvo mestne policije poziva vse lastnike biciklov, ki še nimajo evidenčnih tablic, da se takoj s prometno knjižico oz. potrdilom javijo v sobi št. 10-11.

Pension Lobnica, Smolnik, Ruše

Novo, moderno urejeno letovišče. Kopalni bazen

— Prosvetno društvo v Košakih bo priredilo romanje na Ptujsko goro, če se bo prijaviло zadosti udeležencev. Prijave sprejemajo društveni odborniki in samostanski vratar.

— Katoliška mladina v Mariboru je zopet pričela z intenzivnim delom. Pevski zbor ima ob torkih in petkih ob 7 redne pevске vaje. Dramatski pripravila za nedeljo, 23. avgusta, po večernih Zakajškovo igro »Pri kapelici«.

— Speči v goreči hiši. V Selcah v občini Kori je na hiši posestnika Benka izbruhnil požar, ki je skoraj zahteval človeške žrtve. Ponoči je na podstrešju, ko so vsi spali, izbruhnil požar. K sreči se je žena zbudila, ko jo je začelo dušiti. Zgorela je hiša, pohištvo, perilo, obleka in 600 dinarjev gotovine. Škoda cenijo na 30.000 Din.

Kranj

Gospod prometni minister je s svojim rešenjem br. 15.062 od 10. t. m. za svečanosti strelske družine v Kranju odobril polovično vozno ceno od 12. do zaključno 18. avgusta t. l. po običajnih navodilih. Direkcija drž. železnic je bila danes telegrafično obveščena. — Odbor.

Stavka stavbinskih delavcev v Celju

Celje, dne 12. avg.

Med celjskim stavbinskim delavstvom se je že dalje časa pripravljalo resno mezdno gibanje. Takrat je bilo povabljenih 8 celjskih stavbenikov, a so se udeležili sestanka le 4, poleg tega še zastopnik Delavske zbornice in zastopniki delavstva. Ob tisti priliki je bil v načelih dosežen sporazum in so se izrekli stavbeniki pripravljene za podpis ljubljanskega sporazuma, vendar z željo, naj bi bil še en sestanek, na katerega bi bili povabljeni vsi stavbeniki, ki pridejo v poštev pri gradbi delih v Celju, čeprav so izven celjske občine. Tej želji podjetnikov je bilo res ugodeno in je bil ponovni sestanek za pogajanja v torek, dne 11. avgusta zvečer v Delavski zbornici.

K temu sestanku je bilo povabljenih 20 stavbenikov iz Celja, celjskega, laškega, konjskega in slovenjegraškega okraja. Poleg tega so bili pri sestanku navzoči še zastopniki delavstva, mestne občine in Delavske zbornice. Ze poprej so imeli delodajalci v hotelu pri Belem volu sestanek, na katerem so formalno samostojen predlog, ki naj bi veljal za mesto Celje in že omenjene okraje. Delavci so predlagali ljubljanski sporazum brez vsake spremembe, kar so pa delodajalci odklonili, in je v njihovem imenu stavil poseben pred-

log g. Jezernik, ki se pa od ljubljanskega v bistvu prav za prav nič ne razlikuje. Predlog delodajalcev je konkreten in predlaga za teake na uro 2.75 do 3.25 din, s pripombo, da mora 30% težakov pri vsakem stavbeniku imeti minimalno mezdo 3.25 din na uro, drugih 70% pa od 2.75 do 3.25 din na uro. Za zidarje predlaga delodajalci 4.50 do 5 din na uro in sicer mora imeti 30% zidarjev minimalno mezdo 5 din na uro, drugih 70% pa od 4.50 do 5 din na uro. Za zidarske vajence predlaga celjski podjetniki v prvem letu 2 din, drugo leto 2.50 in tretje leto 3 din na uro. Delodajalci so vztrajali pri svojem predlogu, kar so pa deljemalci po kratkem posvetovanju odklonili. Zvečer je bilo pri Zelenem travniku zborovanje stavbinskega delavstva, na katerem je zastopnik delavstva poročal o poteku pogajanj, nakar je bilo sklenjeno, da zaradi odklonilnega stališča stavbenikov vstopi takoj v stavko vse stavbinsko delavstvo v Celju, celjskem, laškem, konjskem in v slovenjegraškem okraju. Pri tem zborovanju je zastopnik delavstva, ki dela pri regulaciji Savinje v Tremerju predlagal navzočim delavcem, ki so zaposleni pri regulaciji, da solidarno s stavbinskim delavstvom vstopi v stavko, to pa zato, ker se podjetnik Nassimbini ne drži pred kratkim sklenjenega sporazuma, zahteva delavstvo uslužbeno pri regulaciji Savinje, da tudi podjetnik Nassimbini sprejme ljubljanski sporazum.

V laže razumevanje položaja, in da bomo lahko ločili v koliko se takozvani ljubljanski sporazum loči od predloga celjskih podjetnikov, navajamo tukaj nekatere podrobnosti ljubljanskega sporazuma. Po tem sporazumu zaslužijo težaki do 20 let po 3 din, nad 20 let stari pa po 3.25 din na uro. Kvalificirano delavstvo, t. j. zidarji, tesarji, strojniki itd. zaslužijo po 4.50 do 2 let, nad 2 leti pa po 5.25 din na uro. V provinci se plača profesionalistom in kvalificiranim delavcem 25 par manj navadnim težakom pa 50 par manj na uro. Iz navedenih podatkov vidimo, da bistvene razlike med ljubljanskim sporazumom in predlogom celjskih podjetnikov ni.

Na podlagi sklepa delavstva, ki je bil sprejet sinoči pri zborovanju na Zelenem travniku je stopilo danes v Celju v stavko vse stavbinsko delavstvo okrog 200 po številu, poleg tega pa tudi vse delavstvo zaposleno pri regulaciji Savinje, katerega je okrog 160. Kolikor smo poučeni so stopili v stavko tudi že stavbinski delavci v Zalcu in v Laškem. Ko se pa stavka izvede na vsem zgoraj omenjenem področju, to je v Celju, celjskem, laškem, konjskem in slovenjegraškem okraju, bo stavkalo skupaj okrog 600 do 700 stavbinskih delavcev.

Roparski umor v Mariboru se pojasnjuje

Maribor, 12. avgusta.

Kakor znano sta bila dne 22. julija v Triebenu v Avstriji aretirana 22 letni pomočnik delavce Karl Stern in 28 letni trgovski pomočnik Ivan Koler zaradi roparskega umora, katerega sta izvršila dne 8. julija nad finančnim nadzornikom Ivanom Stranjškom v Mejni ulici. Po umoru sta morileca odšla peš do Hoč, kjer sta stopila v celjski avtobus in se odpeljala v Celje, od tam pa z vlakom v Zagreb, kjer sta ostala pet dni. Ko jima je znanjalo denarja, sta se vrnila proti Mariboru ter pri Sv. Duha na Ostrem vrhu prekoračila mejo. Na mariborsko sta iti v Nemčijo in Francijo. Oba morileca priznavata svoje delo. Stern priznava, da je prišel kritičnega dne jutraj k pokojnemu Stranjšku z vprašanjem, ali ima kako prosto stanovanje. Ko je dobil negativen odgovor, je zahteval od Stranjška denar. Po Sternovi izpovedi je Stranjšek odšel v sobo, odprl omaro ter iz nje vzel sabljo. V tem trenutku je Stern planil na svojo žrtev ter jo pričel daviti in jo po lastni izjavi davil deset minut. Ko je Stranjšek postal že vse plav, ga je izpustil. Nato je stopil h kovčeku, ki ga je pokazal Koler, ter vzel iz njega 4888 Din gotovine in dva

zlata prstana. Stern dolži Kolerja in 39 letnega brezposelnega ključavničarskega pomočnika Franca Belaka kot zasnovatelja zločina. Policija je zaradi Sternovih izpovedi danes jutraj Belaka izsledila in ga aretirala. Ta pa soudeležbo pri roparskem umoru odločno zanika. Prizna le to, da pozna Kolerja in Stranjškovo hišo. Nadalje priznava, da je vedel, da pripravljata Koler in Stern zločin. Ko je bil zločin odkrit, je bil takoj prepričan, da sta ga izvršila oba imenovana. Belak trdi, da je Koler nekoč Stranjšku ukradel 800 Din ter da je že poskusil vlomiti v Stranjškovo stanovanje, vendar se mu vlom ni posrečil. Zaradi tega je Koler Belaka nagovarjal, naj bi on izvršil vlom, vendar je to odklonil. Belak zanika, da bi se dan pred umorom sestal s Kolerjem in Sternom v Magdalenkem parku, kjer sta kovala načrte. Ko je policija po zaslišanju odredila nad Belakom zapor, je jokaje prosil, da ga naj uklejanje ne peljejo skozi mesto, ker je v Mariboru poznan. Naročil si je avto, v katerem se je dal prepeljati v policijske zapore. Ko bosta Koler in Stern izročena našim oblastem, bo preiskava ugotovila, koliko je resnice na Sternovih in Kolerjevih obremenitvah.

Zaposlenost narašča

Okrožni urad v Ljubljani je izdal podrobni pregled svojih zavarovancev po industrijskih skupinah. Iz tega pregleda je razvidno, da je zopet padla zaposlenost v lesni stroki, ki izkazuje v primeri z majem padec za 214, dočim v drugih letih padec ni bil tako znaten. V primeri z junijem lani pa izkazuje lesna stroka še večji padec.

V naslednjem podajamo za zadnja leta pregled najvažnejših strok naše gospodarstvene delavnosti, iz katerega je razvidna konjunktura v posameznih panogah:

	1933	1934	1935	1936
prometna podjetja	1.409	1.356	1.387	1.304
kovinska industrija	6.252	6.324	6.248	6.853
kemična industrija	1.534	1.742	1.944	1.962
papirna industrija	1.790	1.969	1.955	2.095
usnjarska industrija	1.528	1.590	1.841	1.817
predelovanje usnja	2.917	2.680	2.781	2.831
hranila in pijače	3.454	3.560	3.613	3.850
tobačna industrija	858	949	907	941
tekstilna industrija	10.189	12.914	12.236	14.036
oblač. industrija	3.131	4.265	4.507	4.715
grafična industrija	1.001	1.128	1.148	1.148

ind. kamen. in zemlje	3.978	4.421	4.815	5.574
gradnja železnic, cest	2.034	3.029	2.480	3.068
visoke gradbe	5.546	5.177	4.097	5.677
gozdno žag. ind.	7.011	7.438	6.778	6.259
predelov. lesa	3.676	3.329	3.357	3.388

To so glavne industrijske panoge, dočim navedemo v naslednjem podatke še za ostale skupine zavarovancev pri OUZD:

	junij 1933	1934	1935	1936
gostilne itd.	3.131	3.157	3.240	3.329
higijena	1.738	1.730	1.808	2.034
občinski obrati	1.234	1.628	1.808	1.924
svobod. poklici itd.	1.176	1.119	1.161	1.188
služničad	8.205	8.324	8.769	8.736

Naslednji dve skupini imata pa znano število zavarovancev tudi pri bolniški blagajni Trg. boln. in podp. društva ter njih gibanje pri OUZD ni povsem merodajno za stroko:

	junij 1933	1934	1935	1936
trgovina	3.601	3.157	3.615	3.514
den. zavodi itd.	560	599	577	472

Kaj bo s trgovino z Italijo

Iz Rima poročajo, da hoče Italija čimprej vzpostaviti trgovinske odnose z našo državo. — Zato je izročila italijanska vlada našemu poslanstvu v Rimu dne 29. julija noto, v kateri zahteva čimprejšnji provizorij za trgovinske odnose z našo državo. Ta provizorij bi trajal vse dotlej, dokler Italija ne bi plačala svojega klirinskoga blaga. V tej dobi bi Italija dovolila, da bi bil uvoz v Italijo iz naše države večji kot izvoz v Jugoslavijo. Nato bi se ukinil provizorij, prišla pa bi na vrsto nova trgovinska pogodba. Uvoz iz Jugoslavije bi se uredil na podlagi stanja za dobo septembra—decembra 1934. ko je znašal naš uvoz v Italijo 267.1 milij., italijanski izvoz k nam pa 182.7 milij. din.

Po mnenju merodajnih faktorjev bi znašal za časa ureditve naš izvoz v Italijo mesečno 30 milijonov din. Tako bi že v petih mesecih postal saldo kliringa aktiven v korist Italije. Ker pa bi vseeno ostal še saldo 100 milij. din, potem naj bi Jugoslavija izvršila gotove večje nabave v Italiji. Italija bi lahko sodelovala pri gradbi silosov, pristanišč itd. Seveda pa je treba tudi še upoštevati, da izvoz raznih proizvodov iz Italije ne bi prišel pod ta sporazum, to so namreč predmeti, za ka-

tere Italija daje devize, odnosno razno prejo. V poštev bi sedaj prišli avtomobili, riž, južno sadje, razne volnene in bombažne tkanine, umetna svila, elektrotehnični predmeti.

Na drugi strani pa italijanska tržišča komaj čakajo omogočenje uvoza našega lesa, živine, jajc, fižola itd.

Ker je bila nota izročena že 29. julija, se v Rimu nestrpnost pričakuje odgovor naše vlade, ker Italijani žele urediti promet vsaj do 1. septembra.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke za 8. avgust kaže tole sliko (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 31. julija 1936):

Aktiva: zlato v blagajnah 1478.9 (plus 0.09), zlato v inozemstvu 57.2, valute 0.09 (— 0.02), devize 16.15 (plus 9.08), skupno podlaga 1547.33 (plus 9.14), devize izven podlage 440.9 (plus 0.07), kovani denar 387.6 (— 4.54), posojila: menična 1347.9 (— 3.0), lombardna 251.85 (plus 1.15), skupno posojila 1599.74 (— 1.83), efkti rez. fonda 134.2 (— 0.7), razna aktiva 611.85 (plus 7.23).

Pasiva: rezervni fond 145.44 (plus 0.14), bankovci v obtoku 4069.4 (plus 12.0), obveznosti po vidu: drž. terjatve 14.9 (plus 1.7), žiro 640.6

Sonce in NIVEA

je idealna združitev, da Vam koža lepo porjavi, z NIVEO negovana koža omogoči soncu, da dovoli svoje zdravlilo delo. NIVEA CREMA zmanjšuje hkrati nevarnost pred sončarico.

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor.

(plus 8.6), razni računi 887.5 (— 1.4), skupno 1493.06 (plus 8.9), obveznosti z rokom 50.0, razna pasiva 346.96 (— 11.3).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 6462.5 (plus 20.9), skupna podlaga s primom 1888.3 (plus 11.75), zlato v blagajnah s primom 1898.96 (plus 0.11), skupno kritje 30.76 (30.68)%, od tega samo kritje v zlatu 29.30 (29.40)%.

Naš tujski promet

Zveza za tujski promet v Sloveniji je na svoji plenarni seji dne 11. t. m. pri udeležbi skoraj vseh svojih odbornikov nad tri ure intenzivno razpravljala in razpravljala o pravilnikih za sestavo banovinskega tujsko-prometnega sveta dravske banovine in za sestavo krajevnih turističnih odborov v Sloveniji. Obširna in stvarna debata je rodila zelo zanimive rezultate, ki bodo služili za podlago ankete, ki bo o teh vprašanih v mesecu septembru v Ljubljani. K tej anketi, ki jo bo sklicala kr. banska uprava, bodo poleg Zveze za tujski promet v Sloveniji pritegnjene še Tujskoprometna zveza v Mariboru, važnejša tujskoprometna društva in gospodarske zbornice ter korporacije.

Vsestransko so obravnavali na tej seji tudi razne težkoče in ovire našega tujskega prometa, ki se pojavljajo zadnje čase. Sklenilo se je, z vso energijo pritiskati na merodajne faktore, da se ponovno odpre kredit za nemške turiste pri nemški Reichsbanki. Stavljeni so bili zanimivi predlogi za izboljšanje voznega reda in voznega parka, za omiljenje kontrole potnih listov pri mednarodnih vlakih, za odstranjenje sitnosti, ki se delajo tujim gostom na raznih mestnih mitnicah itd. — Sklepi plenuma bodo brez odloga poslani na merodajna mesta, da se čimprej realizirajo.

★

Nadaljevanje pogajanj z Grčijo. Po poročilu iz Beograda se bodo nadaljevala trgovinska pogajanja z Grčijo že v četrtek, dne 13. t. m.

Javna skladišča v Ljubljani. Ker je minister za trgovino in industrijo odobril novi pravilnik za poslovanje javnih skladišč v Ljubljani, je sedaj v Službenem listu št. 65 z dne 12. avgusta ta pravilnik objavljen, obenem pa tudi pristojbina tarifa javnega skladišča v Ljubljani, katerega lastnik je tvrdka Javna skladišča, družba z omejeno zavezo.

Španska vlada kupuje živino v Jugoslaviji. — Zaradi dogodkov v Španiji je naš izvoz v to državo v zastoju. Posiljke blaga so se celo vračale. Ker vlada v Španiji pomanjkanje hrane, hoče sedaj španska vlada kupiti večje število goveje živine. V poštev pride živina, kot se izvažja v Levanto, teže do 450 kg. Gre za 5000 glav. Izvozniki pa so stali glede plačila in dobave gotove pogoje.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Zupanca Karola, trgovca z mešanim blagom v Trbovljah — Loke št. 270. Narok za sklepanje poravnave 3. oktobra, oglasiti se je 26. septembra leta 1936.

Okraina hranilnica v Rogatcu. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo Okrajni hranilnici v Rogatcu odlog plačil za 6 let, obrestno mero za stare vloge pa je določilo na 2% bruto. — Hranilnica je imela na koncu leta 1935 2.4 milij. vlog, katere je imela skoro izključno naložene v hipotekarna posojila (1935 2.15 milij. din). Njen rezervni sklad je znašal 0.16 milij. din.

Mariborska industrija svile d. d. v Ljubljani ima občni zbor dne 2. septembra v Mariboru v poslovnih prostorih tvrdke Karl Thoma. Na dnevnem redu je poleg volitve uprave in revizorjev tudi predlog, da se prenese sedež družbe, ki ima glavni sedež 5 milij. din iz Ljubljane v Maribor.

Odlog plačil je dovolilo kmetijsko ministrstvo Hranilnici in posojilnici v Črensovcih r. z. z. o. z. za dobo 6 let od 8. aprila dalje, obrestna mera je 2% od 8. aprila 1936, nadalje Okrajni hranilnici v Litiji za 6 let od 18. maja 1936, obrestna mera 2.5% bruto od 19. maja 1936 in Hranilnici in po-

sojilnici Šmarje pri Jelšah r. z. z. o. z. za 6 let od 24. julija 1936 pri obrestni meri 2% od 17. maja 1936.

Borza

Dne 12. avgusta 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 8.50—8.60, ravnotako na zagrebški borzi, kjer je beležil 8.40—8.50, dočim je na zagrebški borzi popustil na 8.3863 do 8.4863. Grški boni so beležili v Zagrebu 29.65 do 30.35, v Beogradu 29.15 do 29.85.

Angleški funt je ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 238—238.50, ravno tako na zagrebški in begradski borzi na 237.20—238.80.

Nemški čeki so se v Ljubljani ucvrstili na 13.53 do 13.73, v Zagrebu pa na 13.43—13.63 za ultimo avgusta na 13.40—13.60, dočim so v Beogradu beležili 13.4161—13.6161.

Ljubljana. — Tečaj i primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2967.43—2982.03
Berlin 100 mark	1754.91—1768.78
Bruselj 100 belg.	735.61—740.67
Curih 100 frankov	1424.22—1431.29
London 1 funt	218.91—220.96
Newyork 100 dolarjev	4338.22—4369.53
Pariz 100 frankov	287.73—289.17
Praga 100 kron	180.47—181.58

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 1.909.943 Din.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.2025, London 15.4075, Newyork 306.75, Bruselj 51.7125, Milan 24.15, Amsterdam 208.325, Berlin 123.35, Dunaj 57, Stockholm 79.45, Oslo 77.45, Kopenhagen 68.80, Praga 126.8, Varšava 57.00, Budimpešta 61, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.79, Buenos-Aires 0.8525.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. posojilo 82—84, agrarji 48—49, vojna škoda promptna 362—364, begluske obveznice 66—67, 8% Blerovo posojilo 83—84, 7% Blerovo posojilo 73—74, 7% posojilo Drž. hip. banke 86—87.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 83 den., agrarji 47 den., vojna škoda promptna 364—365.50 (365), obv. za javna dela II tr. 95 den., begluske obveznice 68 den., dalm. agrarji 65.50 den., 8% Blerovo posojilo 82.75—84 (84, 83.75), 7% Blerovo posojilo 73—73.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 86—86.50, 7% stab. posojilo 82.75—84. — Delnice: Priv. agrarna banka 231 den., Trboveljska 120—135, Dubrovačka 180 den., Osi. sladk. tov. 120—135.

Beograd. Državni papirji: agrarji 48.50 bl., vojna škoda promptna 364—364.75 (364.25), begluske obveznice 68.80—69 (68.75); 67.75—68.25, 8% Blerovo posojilo 82.50 den. (83), 7% Blerovo posojilo 73.25—73.75. — Delnice: Narodna banka (6300), Priv. agrarna banka 233—234 (232).

Zitni trg

Novi Sad. Oves: bč., srem., novi 82.50—85, slav. novi 80—82.50. — Rž bč. 105—107.50. — Koruza: bč., srem., ban 94—95, bč. ladja Tisa in Donava 95—97. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet srednji.

Živina

Mariborski sejem 11. avgusta. Prignanih je bilo 6 konj, 14 bikov, 130 volov, 440 krav, 15 telet, skupaj 605 komadov. — Cene: debeli voli 1 kg žive teže Din 3.50—4.25, poldebeli 2.80—3.25, plemenski voli 3—3.80, bikji za klanje 2.80—3, klavne krave, debele, 2.50—2.90, plemenske krave 2.50 do 3, krave za klobase 1.75—2, molzne krave 2.25—3, breje krave 2.75—3.50, mlada živina 3.25—3.65, teleta 3.50—4 Din. Prodanih je bilo 392 komadov. — Mesne cene: volovsko meso I Din 8—10, volovsko meso II Din 6—8, meso od bikov, krav in telet Din 4—6, teletina I Din 8—10, teletina II Din 5—6, svinjsko meso, sveže, Din 8—12.

Kulturni obzornik

Prešernov „Kerst pri Savizi“ v bibliofilski izdaji grafika Stanka Gladnika

Za stoletnico Prešernovega spava »Krst pri Savizi«, ki smo jo praznovali za Veliko noč, je zdaj grafik Stanko Gladnik izdelal v lepi umetni pisavi ter samo v 500 izvodih, od katerih je prvih sto izšlo na ročno posnetem papirju, z zlatimi začetnicami ter vezanih v pergament, drugih štiristo pa na japonskem papirju, vsi pa z lepo plateno kaseto. Strani so ročno kolorirane ter okrašene s čistim zlatom. Cena je pri tako redki in dragoceni izdaji še razmeroma nizka, saj velja najfinjša izdaja 450 Din oz. v knjigarnah 500 Din, slabša izdaja pa je polovico cenejša. Grafika Gladnika sicer poznamo že po njegovih religioznih listkih ter po raznih umetnih rokopisih slovenskih pesniških del (Duma, Cankar, Prešeren), ki pa so samo enkratni ter so v zasebni lasti. »Kerst pri Savizi«, delan po prvotniku iz l. 1836, zato v bohoričici (dodan je iz poznejše izdaje samo verz »Bogu sem čistost obljubila...«), je njegov največji tekst, ki je prišel v javnost. Z njim je pravzaprav Slovenec predstavil svojo umetnost, nov umetniški rokopis, ki se mu je edini med Slovenci popolnoma posvetil. Ob tej priliki sem umetnika obiskal na njegovem domu v bežigranskem nebotičniku ter mu staval nekaj vprašanih, tičečih se njega in nje-

gove umetnosti, ki je slovenski javnosti dozdaj bila neznana.

»Takole malo smo slišali v javnosti o Vas — ali bi lahko povedali, kako ste prišli na idejo, da se posvetite umetnemu rokopisu in kako ste izpopolnjevali svojo tehniko?«

»Za umetno pisavo sem se navdušil, ko sem videl dela nemškega grafika dr. R. Koča. Zato sem stopil v šolo k prof. Larischu na Dunaju, ki me je uvedel v njeno skrivnost. Seveda sem si sčasoma ustvaril svoj slog, kar so tudi opazili v tujini, ko sem na vabilo R. Blankutza iz Berlina razstavil nekaj listov na Holandskem (l. 1933). Od tedaj sem vedno iskal v slovenski slog ter se vadil v tehniki, da jo čim bolj obvladam.«

»Kako Vi razumete problem »umetnega rokopisa«, kakor Vi imenujete to umetnost, ter kake cilje zasledujete z bibliografskimi izdajami v tej tehniki?«

»Umetni rokopis je vedno izraz časa in sloga, v katerem je nastal. Starogrškemu geometričnemu in idealiziranemu slogu, arhitekturi, vezani besedi, odgovarjajo popolnoma grške pismenke. Rimski doba imperatorjev in imperalizma se izraža tudi v črkah, ki so tako izraz takratnega svetovnega nazora (CMO — capitalis quadrata). V srednjem veku popolnoma zmaga krščanstvo s svetniki, peklom, hrepenenjem k Bogu: zato tako v arhitekturi kot tudi v pisavi poudarek navpične smeri. Z izumom tiskarstva prenehajo rokopisi. Tudi prvi tiskni jemljejo svoj slog z rokopisov. Kolikor bolj pa se tiskarstvo tehnično izpopolnjuje, toliko bolj kot umetnost propada. — Prvi so videli to Angleži ter so pred kakimi 40 leti zopet uvedli studij umet. rokopisa Will. Meris, Johnston, E. Gill). Njim so sledili Nemci (Dieman, Weiss, Koch in dr.). Danes je ta umetnost v polnem razmahu ter sega nje vpliv tudi obliko knjig in tiska samega. — Namen bibliofilskih izdaj pa je: izluščiti književne bisere narodnega jezika iz navadnega šablonskega tiskarskega ovojla, ter z umetnim rokopisom že na zunaj izraziti notranjo lepoto in vrednost. Take knjige so izraz ljubezni do vse-

bine, ki jo vsebujejo. Vendar pa umetni rokopis ne smemo zamenjati z lepopišjem ali kaligrafiranimi izdelki, ker sloni na popolnoma drugačnih ustvarjalnih pogojih ter ni rečeno, da mora biti vedno lep v navadnem smislu besede. Ako hočemo ustvariti polnovredna dela, se moramo poglabiti v bistvo narodnega jezika ter bogato narodno življenje prenesti v živorazgibajočo se obliko umetnega rokopisa. Tak jezik v višji, poduhovljeni zunanji vidni obliki je izdelek človeka, ki skuša rokopisno oplojiti z umetniškim življenjem. Je odraz večne borbe proti enostranosti ter mehanizmu in šabloni v črki in tisku ter skuša vedno poudarjati in gojiti pristnost, adekvatnost. Če hočemo tako polno in pristno poduhoviti našo črko, ki vsebuje našega duha, ne smemo slepo kopirati tujih del temveč moramo tak izraz šele iskati kot posameznik in kot narod, če hočemo ustvarjati tudi tipah.«

»Kako je nastala Vaša izdaja »Kerst pri Savizi« ter v čem je njena redkost?«

»Zadnje čase sem napravil več listov religiozne vsebine ter tudi že več manjših tekstov pesni in poezij. Ob stoletnici »Krst« pa sem sklenil, da jo počastim s tem, da to lepo »milo pesem« transkribiram v originalen rokopis. Vzel sem za podlago točno prvo izdajo iz l. 1836 ter delal par mesecev. Izdaja je strogo omejena na 500 izvodov ter je samo enkratna: vse priprave uničim, klišeje pa izročim študijski knjižnici. Tisk ni fotomehanična reprodukcija, temveč sem vsako posamezno barvo ročno posebej narisal ter pustil kliširati, tako da sem potreboval za to circa 200 klišejev. Tri barve so pa še ročno posebej v vsako knjigo vdolane. Du pa vse radi tega, da kolikor mogoče dojamem toh originala. V vsako knjigo vdolam še ime naročnika. Ker izdaja terjja toliko dela, zato ne moremo še govoriti, da je moj »Kerst pri Savizi« že izšel, temveč še vedno izhaja ter bom rabil še dober mesec, da ga izdelam za vse naročnike. Klišarnar in tiskarnar sta imela veliko potrpljenja z menoj, pokazala sta pa tudi veliko razumevanje za delo. Pri tako zamudnem delu ni

čudno, če stroški narastejo, zlasti še, ko rabim tudi dragocen luksuzni papir ter koloriram inicialce s čistim zlatom, ne morda zlato peno. Vendar sem našel veliko razumevanja tudi v občinstvu, saj sem knjigo skoraj že prodal v prednaročbi, predvsem dražje izvode: ostalo mi je le še malo izvodov na razpolago. Redkost knjige je tudi v tem, da ji njena izdelava garantira obstoj tudi preko stoletij, ne da bi trpela barve ali papir.«

»Kakšne načrte imate, gospod Gladnik, za bližnjo bodočnost?«

»Za leto 1937 pripravljam Prešernov »Sonetni venec«, ki se bo seveda razlikoval v pisavi in iluminacijah od »Kerst«, ker bom zanj ustvaril posebne črke. Tudi ga bom napisal v latinici, ne več v bohoričici. V delu imam poleg tega sedaj »Zlato knjigo« za ljubljanski mestni magistrat, to je — malico za častne člane. Nadaljeval bom cerkveno in narodno grafiko — prihodnji list je namenjen Slomku! — obenem pa delam tudi osnutke za krstne listke ter zbiram gradivo za večje heraldično delo. — Na podlagi rokopisnih izdaj bom polagoma skušal ustvariti prvo slovensko tiskarsko »tipos«, kar pa je vezano z velikimi stroški in še večjim delom. Avstrijska vlada je letos uredila v Gradcu poseben oddelek za to ter poklicala donov Viktorja Hammerja, ki je že v Franciji ustvaril znano privatno ročno tiskarno »Stamperia del Santuccio« ter izdaja gotovo najlepše ročne tipke sedanosti. Posebno Nemci in Angleži ustvarjajo v tej panogi krasne stvari, seveda vse v zelo omejeni nakladi ter seveda tudi v odgovarjajoči ceni, da more taka izdaja ostati vedno le v ozkem krogu ljubiteljev lepe knjige. V prihodnji izdaji kakega dela bom skušal priložiti tudi nekaj ilustriranih bibliofilskih poročil, da tako seznanim slovensko javnost s podobnimi inozemskimi izdajami pomembnih knjig. Vidim namreč, da je med Slovenci procentualno veliko ljubiteljev lepe knjige, kar more vsakega samo razveseliti, kajti tudi ta ljubezen prica o naši kulturi.«

Divji orkan španskega terorja

Naskok na gorovje Guadarrama. Marksistična milica na pohodu

(Poroča nemški opazovalec.)

Župnik z Atoche.

Topovski strel! Sredi noči je svetlo ko po dnevi. Spet strel s topovi: Cerkev na Atochi gori! V veži hotela dobim druge goste razburjenih obrazov. Tik pred hotelom se usipa toča strel. Miličniki ljudske fronte begajo po trgu. Prihrumijo v hotel in zapovedo, da morajo biti vsa okna v temi. Tedaj se pojavi drhteče dekletce. Zadaž pride l. za silo oblečeni župnik 50 let. Župnik atohske župnije je, ki so mu cerkev pravkar zažgali. Dekletce pripoveduje: »Prišli so in nas nahrulili, da smo iz cerkve streljali. Nato so cerkev zažgali. Pobegnili smo in vse pustili ondi.« — Milica je zasledovala župnika. Surovi pobalini so prihrumeli in brez besede odvedli župnika. Nečakinja se niti jokati ne more več. — Vsi vemo, da se župnik ne bo nikoli več vrnil. In res se ni. Le enkrat je še poklical nečakinja po telefonu. Nato ni nihče ničesar več slišal o njem.

Rdeče amaconke in mrlič.

Oborožene amaconke so si privezale rdeče ovratnice in mnoge imajo rdeče bluze, vse pa moške hlače. Moški so bos ali v belih čevljih. Ženske imajo puško in po 2 samokresa. Vse so našminkane.

Ze dva dni ne smemo odpreti oken. Skozi šipe vidim vozove samih ranjencev. Nato vozovi mrličev. Strašen prizor! Voz za vozom pridrdra, nešteto ranjencev in mrličev vse povsod.

Zarana zjutraj nalagajo nove mrličke ko drva. Odpeljejo jih na medicinsko fakulteto San Carlos. Že ponoči so prišle ženske tjakaj. Pristopim in vprašam, zakaj so tu. »Da vidimo mrličke! Zagledam se v te matere in mlade žene, ki stoje v dolgi vrsti. Vse so mirne. Nobenih solz. Ko se vrata odpro, me gneča potisne notri. Mrtvaška veža je bila premajhna, da bi imeli vsi nepoznani mrlički dovolj prostora v njej. Položili so jih še na hodnike. Nemo stopajo matere in žene vzdolž mnogih stotin mrtvih trupel.

Po Madridu...

Tramvaji stojijo, avtobusi ne vozijo več. Vidim mrliča, še dalje: zopet dva mrliča v obcestnem jarku — in še tretji kar na cesti. »Sam mrlički!

»Naj bodo, saj so fašisti!«
Avto odvihra dalje. Nihče se ne briga za mrtvece. Povsod strel in vzkliki: »Viva Espana, viva la republica!«

»Ujetnikov nima nihče,« pripovedujejo tisti, ki se vračajo s fronte Guadarrama: »Vse postrelijo.«

Vse postrelijo... Žalostni se vračamo v Madrid.

Kinematografi so odprti, a nihče ne gre vanje. Kavarne so odprte, a razen tujcev in miličnikov si nihče ne upa vanje.

V neki elegantni kavarni pijemo kavo. Mahoma prihrumi petnajst amaconk. Voditeljica kriči in maha s rokami, usede se, a koj spet plane kvišku, spet pade na zofo, spet skoči kvišku in ogleduje zofo. Imenitno se zabava. Še nikoli ni sedela na blazinah v vzmetni. Več ko četrt ure se zabavajo z vzmetni stolov in zof.

Vse restavracije in hotele so prisilili, da miličnikom brezplačno postrežejo. Povsod vse je in pije. V našem hotelu kar — 500.

Španski ženski bataljoni.

Amoconke meščanske vojne.

Prav čudno je ves svet prevzelo, da se je Španka v novi dobi kot prva izkazala za amaconko. Ali si nismo teh bitij iz romanov, pesmi in oper drugače predstavljali? Mislili smo si Madričanke in Valencijanke v njih mantiljah, kako gredo v cerkev in zaničujejo moške. Ali smo poznali Seviljko z mandeljevim cvetom v črnih laseh in ki vroče odzdravlja vročim pozdravom raznih kabaljerov na promenadi. In tisto Španko s severa smo poznali, ki je tako delavna in vneta za šport. Španke poedinih pokrajin se jako razlikujejo druga od druge, vendar so se prav vse rade odzvale klicu »Na boj!«

Prvi vojak milice, ki je pridivil v madridsko vojašnico Montanja, oznani tovarišem zmago. Ta slika je za naslovno stran madridskega dnevnika »Ahora«, od 21. julija.

Nobene Carmen ni!

Tiste Carmen, ki nastopa v operi, ne najdemo prav nikjer v Španiji. Te vrste ženske so izumrle. Pač bivajo ondi še zmeraj tobačne delavke. A da bi bile zaeno plesavke? Takih ni. Plesavke so tiste, ki podnevi nič ne delajo. Zatorej v Španiji že nekaj let ne vzprizarjajo Bizetove »Carmen«.

Ženske v službi policije.

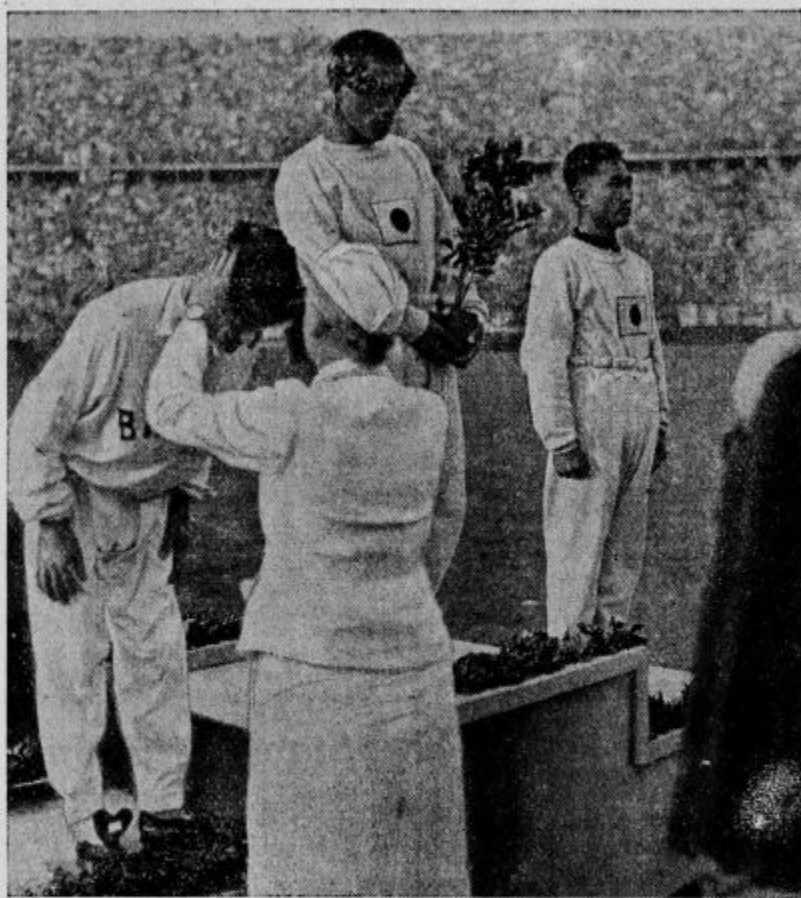
Že nekaj tednov so madridske ulice v znamenju uniformiranih žensk, ki s samokresom v levici in belo palico v desnici urejajo promet po cestah, ker so moške redarje odpoklicali na bojišča. Promet v glavnem mestu pa je prav zdaj izredno živahen ponoči in podnevi. Nprestano se vrstijo avtomobili z vojaštvom in po-

licijo in rdečo milico. Navzlic temu je promet urejen, ker španke jako odločno nastopajo. Ondi, kjer je ženska policija, je vse polno zija, saj so ženski redarji le nekaj novega v Španiji.

Na fronti...

In čez nekaj dni se je pokazal uspeh tega uspeha. Vse madridsko ženstvo so pozvali pod orožje in sestavili prostovoljni ženski polk, ki

je kmalu odšel na fronto. Pričakovali bi, da se ženske španke, takemu pozivu ne bodo odzvale. In vendar je bilo kmalu sto španskih Amaconk, ki je odšlo na južno fronto, kjer se že udeležujejo bojev. Kako besno so te amaconke divjale v Barceloni, javljajo vedno nova poročila. Španke, ki do nedavnih dni niso poznale prostosti in niso imele nobene besede pri lihi, so se izcimile v hijene, ki strumno pomagajo rdečim teroristom.

Maratonski tek. V sredi olimpijski zmagovalci Japonci Son, ki je pretekel pot 42 km v 2 urah, 29 minutah in 19 sekundah in je dobil zlato kolajno. Na levi Anglež Harper, ki prejema olimpijski venec; dobil je srebrno kolajno. Na desni tretji zmagovalci, Japonci Nan

Žaloigra iznajditelja in njegove žene

Nepregledna je vrsta tistih, ki so zaradi znanosti žrtvovali svoje življenje, vendar je bil malokdo tako nesrečen ko varšavski profesor Trifinov in njegova žena. Šele nedavno se je bil 55-letni profesor oženil s 30-letno asistentko, ki mu je pomagala pri vseh njegovih znanstvenih delih, zlasti pa pri pobijanju človeške jetike.

Ko se je Trifinov že več let trudil z neštevili poskusi, je slednjič iznašel napravo za ultravijoličaste kratke valove, ki je hotel z njimi

zamoriti bacile jetike v človeku.

Seveda je bilo potrebno, da je na človeku preiskusil moč svoje iznajdbe. Samo po sebi se mu je zdelo umljivo, da preizkusi svoj izdelek na lastni osebi. V svojo kri si je vbrizgnil bacile jetike in je počakal na vpliv injekcije. Kmalu je zbolel. Prišel je pa tudi veliki trenutek, ko bo videl, ali njegova iznajdba kaj velja ali ne. Profesor se ni zmotil. Kratki

ultra-valovi so uničili kali jetike in bolezen se je koj nehala širiti in je vidno nazadovala.

Ves vesel je profesor slednjič ugodil prošnji svoje soproge, naj tudi na njej preizkusi svojo iznajdbo. Ker ni bilo nobene nevarnosti, je profesor tudi svoji ženi dal injekcijo z bacili. Toda —

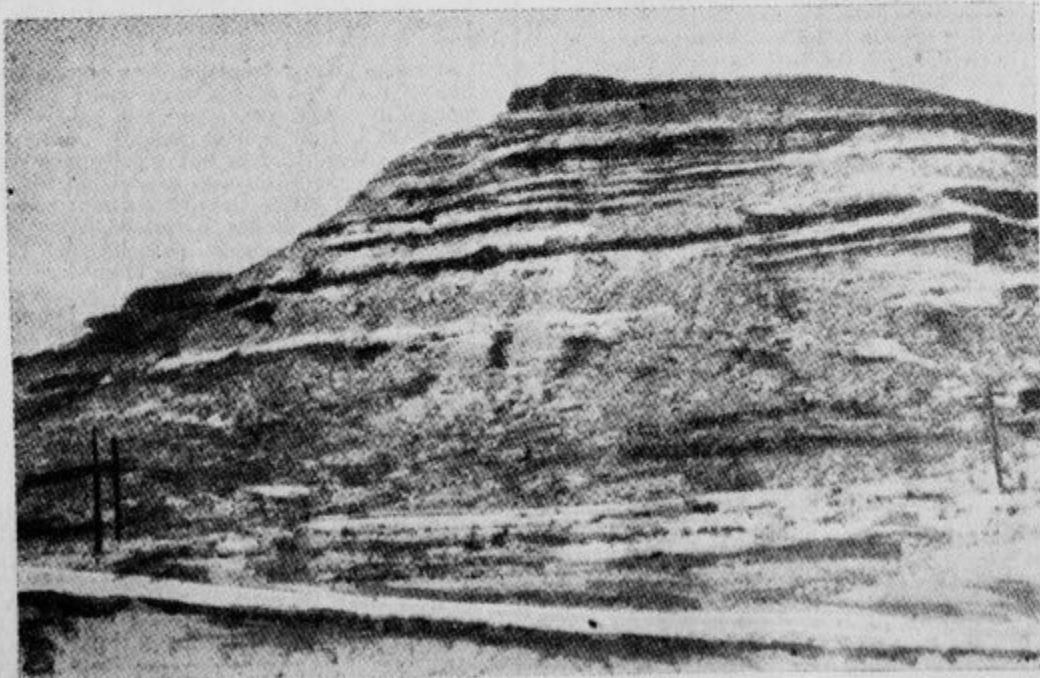
iznajdba ni učinkovala!

Bacili so se v telesu nesrečne žene naglo razpasli. Profesor je storil vse, karkoli je mogel in zamogel, saj je bilo v nevarnosti mlado življenje njegove žene in — delo njegovega življenja. Toda žaloigra se ni prekinila. — Poljski listi poročajo o smrti nesrečne žene profesorja in pravijo, da je bila do poslednjega vzdihljaja mirna in ni svojemu možu ničesar očitala.

Toda na dan pogreba so dobili profesorja mrtvega v njegovi delavnici. Sam se je ubil z žarki svoje naprave iz elektrike.

Miličniki na bojišču sredi noči.

Pogorje Guadarrama, kjer so čete generala Mole.

Najhitrejši plavač na svetu. Madžar Csik, ki je v hudi borbi premagal svoje japonske tekmece v 100 m kravlu in je po dolgem presledku priboril Evropi zlato kolajno v plavanju

»Drugače nismo mogli! Na vsaj ladji ni drugega prostora zanj!«

Ščinkovec je prvi ptič, ki se zjutraj zbudi; že ob dveh po polnoči začne čivkati.

Kaj pa drugi narodi?
Krivico bi delali, ako ne bi omenili tudi one

Tinček in Tonček kot detektiva

129.

Življenje v Atlantidi.

Cipove besede so se do kraja uresničile. Tinček in Tonček sta res kmalu videla in doživela stvari, kakršnih si niti v sanjah ne bi mogla predstavljati.

»Zdaj vaju popeljem v muzej,« je rekel Cip.

»V muzej? Ali imate tudi v Atlantidi muzej?« se je začudil Tinček.

»Seveda, kaj si pa misliš? Ali misliš, da smo v Atlantidi kar tako?« je ponosno odgovoril Cip.

In so šli.

Spotoma sta Tinček in Tonček zagledala prečudno žival z neznanšo dolгим vratom in kači podobno glavo, ki je žlampala vodo iz korita. Na njenem vratu je čepel razkuštran dečko in se zadovoljno smehljaj.

»Za božjo voljo, kakšna zverina pa je to?« se je ustrašil Tonček — in Tinček kakopak tudi.

»Ne bojta se,« ju je pomiril Cip. »Ta žival nikomur nič hudega ne stori. Krotka je kot ovčica. Dečko, ki jezdi na njenem vratu, pa je moj mlajši brat.«

»Zakaj pa onile dedec tamle tako teče za onole žensko?« je bil spet radoveden Tonček. »Ali jo hoče ubiti?«

»Kaj šel?« je Cip veselo zamahnil z roko. »Lovita se kar tako — za zabavo in kratke čas.«

»No, potem sta pa še zelo otročja,« je modro dejal Tonček, kakor da je sam star najmanj šestdeset let.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski tovarnski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računata enokolonjska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Gg. trgovci

v Radovljici in Kranju! 31-letni trgov. pomočnik specerijske stroke, izučil in nameščen v Zagrebu, zmožen slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, marljiv in pošten, prosi nameščenja. Skromen v zahtevah. Ponudbo na upravo »Slovenca« pod št. 11717. (a)

Vajenci

Mlinarskega vajenca

z dobrimi spričevili takoj sprejem. A. Lah, mlin. Zg. Poljskava. (v)

Katera šivilja

bi vzela vajenka z vso oskrbo v hiši. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu. Naslov v trafikli, Krekov trg. (v)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Stanovanja

Stanovanje v vili

4 sobe, pritlikline, vrt — oddam za november. Prule, Janežičeva 11. Ogledati od 3—4 pop. (6)

Enosobno stanovanje

v vili blizu Strojnih tovarn, oddam za septembar stranki brez otrok. Ponudbe upravi Slovenca pod št. »400-11758«. (6)

Živali

Čistokrvni konj

5-leten, dober in siguran za vprego, ugodno na prodaj. Karl Ussar, Maribor, Pilnarniška ul. 17.

Obrt

Na javni licitaciji

se oddajo gradbena dela pri rim. kat. cerkvi v Lendavi. V pošteve pridejo tesarska, kleparska in zidarska dela pri pravilu stolpa in cerkve. Reflektanti naj svoje ponudbe stavijo do 25. avg. 1936 na rim. kat. župni urad v Lendavi. Vsa potrebna pojasnila dobijo pri r. k. župnem uradu v Lendavi. (1)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Bančno kom. zavod

MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Hranil. vloge

Vseh denarnih zavodov in vrednostne papirje vnovčuje po najvišji ceni takoj v gotovini Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica 14-I.

Ženitbe

Na ponudbo

»Dobra gospodinja« odgovarjam, da se strinjam z Vašo ponudbo. (2)

Prodamo

Kolesa

ponikljana in pokromana zaradi pozne sezije prodajamo po neverjetno nizkih cenah. Nova trgovina, Tyrseva 36. (1)

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Poceni blago za kopalne plašče

dobite v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Trgovina razglednic

pletenin in modnega blaga v najstr. zagrebškem središču, dobrodošla, se takoj prod. zaradi smrti, z vso zalogo blaga in inventarjem za ca 45.000. Nizka najemnina. Sigurna eksistenca mlademu trgovcu. — Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Illica 144. (1)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Pisalni stroj

in Valvasor napredaj. Ugodni plačilni pogoji. Naslov v upravi pod št. 11744. (1)

Dobro vpeljano

sliskarsko in pleskarsko podjetje poceni prodam. Ponudbe upravi Slovenca Maribor pod »Sliskar«.

Za poletje in vroče dneve!

Ostanki Mariborskih Tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni. »Paket serija S« vsebina: 15—21 m prima oksfordov, touringov in celirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/O« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečve (Dirndl), v najlepših barvah, predpasniki itd — Vsak paket pošlaine prosto samo 107 Din. — Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljnina, žensko, možko in namizno perilo, barvast, ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinejšega belega blaga — Neprimeren vzamem nazaj in zameniam. Dalje naicenejša blaga za vsa možka in ženska oblačila. — Vzorci brezplačno.

»Kosmos«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvořakova cesta št. 1.

Premog,

drva, oglje dostavlja na dom

Bartol Anton,

Tyrseva 46, telefon 35-49.

Žive piščance

mlade pitane, teža 75 do 100 dkg, komad 9 Din, razpošilja franco vozni na po 25 komadov zaboj, G. Drechsler, Tuzla. (1)

Koroške brusnice

(PREISELBEER) dnevno sveže, razpošilja od 5 kg naprej Zechner Henrik, Libeliče, Koroško.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli vezelanimi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Zadržni gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

ZAHVALA. Za številno počastitev nadomestiljivega

STANKOTA

izpolnjujemo svojo dolžnost, ko izreka posebno zahvalo gg. kopalcem na Ježici za njihov trud pri reševanju, preč. gosp. p. Bogdanu, razredniku g. Tavčarju, soščolcem, našim dobrim sosedom in Lepodvorski ulici, vsem prijateljem in znancem ter končno vsem tistim, ki ste nam ustmeno ali pismeno izrazili svoje sočustvovanje.

Maša zadušnica bo v petek, 14. avg. ob pol 7 v farni cerkvi v Šiški.

V Ljubljani, 12. avgusta 1936.

Zalujoči oče Ivan Brumec, vlakovodja v pokoju — in sorodstvo.

Naša ljuba mamica, sestra in svakinja, gospa

ANICA ČEBULAR roj. Goldschni

pogodbena poštarica v Cirkoveih

je danes v 31. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, 14. avgusta ob 15 v Mariboru na magdalenskem pokopališču.

Fram, dne 12. avgusta 1936.

DRAGO in MILAN, sinova in ostalo sorodstvo.

Cerkveno predstojništvo mestne župnije sv. Petra v Ljubljani naznanja spoštovanim župljanom ter vsemu ljubljanskemu prebivalstvu, da je odšel k Bogu po večno plačilo naš vzorni predstojnik, prečastiti gospod

Janko Petrič

mestni župnik šentpeterski

ki je včeraj, 11. avgusta, nenadoma izdihnil svojo blago dušo. Pogreb nepozabnega našega gospoda župnika bo jutri, v četrtek, 13. avgusta ob 5 popoldne iz župnišča pri sv. Petru na pokopališču k Sv. Križu.

Vabimo vse župljane, da v čim večjem številu pospremijo rajnega gospoda župnika na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica bo v petek, dne 14. avgusta ob 7 v cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1936.

Jožef Cuderman, kaplan; Albin Zaje in Ivo Zan, ključarja.

Alja Rahmanova:

28

Tovarna novega človeka

Roman.

Po večeru jo bom spravil domov in tedaj mi bo vse povedala, je mislil.

Vse okoli njega je hipoma utihnilo; pisatelj Kuznecov se je pričel pripravljati, da bi izpregovoril uvodne besede k današnjemu razgovoru.

Kuznecov je bil človek, v katerem si spoznal pošta na sto korakov. Njegovi nenavadno dolgi lasje in črno-belo progasta ovratna ruta, ki je tudi v sobi ni nikdar odložil, naj bi kazali estetsko osnovo občutja v njegovi duši, medtem ko naj bi njegova zelena ruska bluza pomenila, da se je trudil, vsaj na zunaj, prilagoditi duhu nove dobe. Ostali kosi njegove obleke: močno zakrpane, oguljene hlače in zelo poškodovani škornji pač niso imeli nobene take naloge, zakaj venomer se je trudil, da bi noge čim bolje skril.

Pisatelj Kuznecov je stanoval na koncu dolgega hodnika za leseno steno, ki ni segala popolnoma do stropa. Kako in od česa je živel tam zadaj v svojem kotu, v katerem ni prodril noben svetlobni žarek, to je bilo vsem uganka. Vsem je bilo znano, da je pisal povesti in velik roman, ki ga nihče nikdar ne bo natisnil; vsi so vedeli, da je bil vedno bolan in na pol sestradan, in vsi, posebno ženske, so ravnali z njim kot z nerodnim otrokom, ki je izgubil mater; pomagali so mu, kakor so pač mogli. Ko se je s svojih prepovedov ali po brezuspешnem iskanju dela vračal domov, je največkrat našel na svoji mizi kako jed: ostanke obeda, trde skorje kruha, krompir ali nekaj starih kolačev, ki jih branjevka na trgu ni mogla prodati. O tem prav za prav nihče v hiši ni govoril, toda

uredilo se je samo ob sebi tako, da so določili nekakšen vrstni red, katera žena naj skrbi zanj, in le poredko se je pripetilo, da je kdo na to pozabil. Te darove so mu postavljali tja, ko ga ni bilo doma. Vrata so bila vedno odprta, zakaj ukrasti pri njem ni bilo kaj. V njegovi luknji ni bilo drugega kot nekaj velikih kupov rokopisov, ki so ležali po tleh. Vse drugo, kar je imel, je nosil na sebi. Ob dnevih, ko po vrnitvi domov ni ničesar našel, je molče stradal in čakal drugega dne.

Pisatelj Kuznecov je bil nenavadno suh in bled, kar je delalo njegovo že samo na sebi grdo obličje še grše. Izraz njegovega obraza je bil skoraj vedno žalosten in njegove velike, železnosive oči so venomer gledale v daljo, tudi če je s kom govoril. Govoril pa je rad in mnogo. Večere je prebil največkrat pri profesorju Orlovu. Sedel je tam na stolu, držal daleč od sebe iztegnjeno desno nogo, ki je bila od rojstva trda, ter dolgo govoril s tihim, enoličnim glasom. Radi so ga poslušali, kajti kadar je govoril, je prevzelo poslušalce lahno, zadovoljivo čustvo otožnosti. Posebno ženske so rade poslušale njegove besede; znal je tako dobro, tako lepo in tako navdušeno govoriti o junakinjah svojega romana...

»Boris Ivanič,« je nagovorila Ana Ivanovna pisatelja, »povejte nam danes vendar kaj o svojem romanu, o njegovih junakih! Vi ste eden izmed maloštevilnih, ki znajo o ženi govoriti dobro in lepo. Res je zame kot balzam, če vas slišim govoriti o takih stvareh.«

Smehljaje je pogledal pisatelj Ano Ivanovno, s katero je prav posebno simpatiziral, ker mu je vedno pomagala v vseh mogočih malenkostih življenja. In s svojim lahno zastrtim pa zelo izrazitim glasom je začel govoriti:

»Da, že dolgo me boli srce za rusko ženo. Prepričan sem, da doslej v ruski zgodovini ni bilo dobe, v kateri

bi bilo ruski ženi tako hudo kot sedaj, čeprav ni nikdar ležala na rožicah. Vedno je bila plemenitejša, pravičnejša, dragocenejša kot mož; vsa ruska književnost je polna takih dokazov. Težko najdeš ruskega pisatelja, ki ne bi poudarjal njene dejavnosti, tega svojevrstnega nagona po delavnosti, po ustvarjanju vrednot, ki obsegajo več kot lastno malo osebnost.

Toda na tej svoji poti si trdovratno išče učitelja, vodnika — in v tem je njena tragedija. Zakaj preveč ženske je v njej, da se ne bi njen vodnik izpremenil zanj v ljubimca, in tem večje je potem razočaranje, ki ga mora doživeti na njem; kajti vedno in vedno se izkaže mož kot slabše in kot manj dragocen! Potem pa še nekaj: kar moram pri ruski ženi najbolj občudovati, je njena brezmejna požrtvovalnost. Življenje večine ruskih žen je križev pot. To je pot neskončnega etičnega dejanja, odpovedi lastni sreči, pot, za katero je treba potrošiti ogromno volje, značajnosti in vztrajnosti. Ta brezmejna vdanost trpljenju za bitje, ki je slabše, revnejše kot ona, ki je niti ni vredno, ta vdanost jo obsoja na popolno osamelost. In kaj prenaša žena težje kot osamelost?

Sočutno je gledal pisatelj Ano Ivanovno, ki so se ji svetile solze v očeh. Potem je potegnil iz žepa kos umazanega papirja in bral z glasom, ki se je tresel od ganjenosti:

»Dostojevski je dejal nekoč: »Ruska žena se hitro stara; njena lepota je kot blisk. In v resnici ni vzrok temu le etnografska posebnost njenega plemena, temveč okoliščina, da odkritosrčno, brezmejno ljubi. Če ruska žena ljubi, da vse — vse hkratu: trenutek, svojo usodo, svojo sedanjost in svojo prihodnost. Gospodinjiti ne zna, ne zna varčevati za prihodnost in njena lepota hitro mine za tistega, ki ga ljubi...«